

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΝΕΡΑ·Ι·ΔΟΧΩΡΙΟΥ
’Η
ΒΕΤΕΡΝΙΚ

ΑΘΗΝΑ 1982

798

1/10/20

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΝΕΡΑ·Ι·ΔΟΧΩΡΙΟΥ
’Η
ΒΕΤΕΡΝΙΚ

ΑΘΗΝΑ 1982

Αφιερώνεται
στή μνήμη
τοῦ πατέρα μου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐγκαθητοὶ χωριανοὶ μετὰ τὴν πρώτη ἐκδοσὴ τοῦ βιβλίου μου τὸ 1978 μετὶ τίτλο «τὸ Νεραϊδοχώρι τῆς Πίνδου» ἀποφάσισα νὰ κάνω τὴν ἐκδοσὴ αὐτὴ μετὰ ἀπὸ μεγάλους κόπους καὶ θυσίες.

Συγκέντρωσα ὅσα στοιχεῖα μπόρεσα ἀπὸ Νεραϊδοχωριῖτες ὥστε νὰ γνωρῖσουν οἱ νεώτεροι τὴν καταγωγὴ τους καὶ νὰ βοηθήσουμε ὅλοι μαζί στὴν ἀξιοποίησὴ τοῦ χωριοῦ μας. Τὰ περισσότερα στοιχεῖα πάρθηκαν ἀπὸ ἀφηγήσεις τῶν Νεραϊδοχωριτῶν.

Ἐπὸ τῆ θέσῃ αὐτὴ θέλω νὰ εὐχαριστήσω ὅλους τοὺς χωριανούς γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ πρώτου βιβλίου ποὺ ἐξαντλήθηκε τὸ 1978.

Ἐκόμη θέλω νὰ εὐχαριστήσω ὅλους τοὺς πατριῶτες ποὺ βοηθήσαν στὴ συλλογὴ τῶν στοιχείων ποὺ ἀναφέρονται στὸ βιβλίο αὐτό.

Ἐν ἡ προσφορὰ μου εἶναι μικρὴ δὲν πρέπει νὰ τὴν κρινεταὶ μετὶ τὴν ἀξία τῆς ἀλλὰ μετὶ τῆ διαθέσῃ ποὺ προσφέρεται.

Ἐπόστολος Δήμου

ΙΣΤΟΡΙΚΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τό ὄνομα Νεραϊδοχώρι πάρθηκε ἀπ' τό βουνό Νεραίδα. Τό χωριό εἶναι χτισμένο ἀνάμεσα στά ψηλά βουνά Μαρῶσα καί Νεραίδα. Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι ὑπῆρχαν κάποτε στό χωριό δύο πλούσια καί ὁμορφα κορίτσια. Τό ένα τῶλεγαν Μαρία-Μάρω καί τ' ἄλλο Νεραϊδούλα. Κλέφτες ἦρθαν στό χωριό νά πάρουν αἰχμάλωτες τίς δύο κοπέλλες. Μά ἐκεῖνες κατῶρθωσαν νά ξεφύγουν. Ἡ μία ἀνέβηκε στήν κορφή τοῦ ἑνός βουνοῦ καί ἡ ἄλλη στήν κορφή τοῦ ἄλλου βουνοῦ. Ὄταν ἔφυγαν οἱ κλέφτες, τά κορίτσια δέν γύρισαν στό χωριό, εἶχαν χαθεῖ. Οἱ γέροι καί οἱ γριές τοῦ χωριοῦ ἔλεγαν ὅτι πολλές φορές τίς φεγγαρόλουστες βραδυές, ἔβλεπαν τίς σκιές τους καί τίς σκοτεινές νύχτες ἄκουγαν τίς παραπονιάρικες φωνές τους. Ἀπό τότε τά βουνά ὀνομάστηκαν Μαρῶσα καί Νεραίδα.

Ἀπ' τήν παράδοση αὐτή τό χωριό πῆρε τό ὄνομα Νεραϊδοχώρι. Τό χωριό ὀνομάστηκε Νεραϊδοχώρι στίς 17.7.1930 μέ διάταγμα (ΦΕΚ Α. 251/1930) ἀπ' τή βουνοκορφή Νεραίδα.

Ὡς κοινότητα ἀναγνωρίστηκε στίς 29.8.1912 μέ Β.Δ. (ΦΕΚ Α 261/1912) μέ τό παλιό του ὄνομα Βετερνίκ ἢ Βετερνίκον. Ἡ λέξη Βετερνίκ εἶναι σύνθετη, ἀπ' τή σλαβική βέτερ, πού σημαίνει ἄνεμος ἢ πνοή ἀνέμου καί ἀπ' τήν παραγωγική κατάληξη «νικ-νίκο» πού σημαίνει οὐδείς δηλ. τόπος πού δέν τόν πιάνει ὁ ἄνεμος. Ἐπίσης ἡ σλαβική λέξη «βέτρενικ ἢ βέτρονικ» μεταφορικά σημαίνει ἐλαφρός ἄνεμος ἢ νεραϊδοπαρμένος ἢ τόπος τῶν ἀερικῶν.

Ο ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΟ ΝΕΡΑΪΔΟΧΩΡΙ

Στίς 28 Ὀκτωβρίου 1940 ἡ Ἑλλάδα ἀπαντᾷ μέ τό ἱστορικό «ὄχι» στήν εἰσβολή τῶν Ἰταλῶν κατακτητῶν στή χώρα μας. Οἱ Ἕλληνες τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν ὀργανώθηκαν σέ ὁμάδες γιά νά χτυπήσουν τόν ξένο κατακτητή.

Τό 1941-42 ὀργανώθηκε τό πρῶτο ἀνταρτικό κίνημα στήν περιοχή τοῦ Κόζιακα. Τό κοινό στρατηγεῖο τῶν ἀρχηγῶν Ἄρη Βελουχιώτη καί Ναπολέοντα Ζέρβα ἦταν στό χωριό Περτούλι Τρικάλων. Ἐκεῖ γινόταν οἱ συσκέψεις δύο φορές τήν ἐβδομάδα. Γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τοῦ κινήματος ὑπῆρχαν συμφωνίες καί διαφωνίες μεταξύ τῶν δύο ἀρχηγῶν.

Αυτό αποδεικνύεται και από μία μικρή συζήτηση που έγινε μετά από σύσκεψη του κοινού στρατηγείου μεταξύ του Στέφανου Σαράφη και του συνταγματάρχη Δημητρίου Πετροπουλάκη του Ζέρβα. Ο Πετροπουλάκης λέγει προς τό Σαράφη.

Δέ νομίζεις Στέφανε, ότι ό δρόμος που διάλεξες είναι λανθασμένος;
΄Ο Σαράφης άπαντά.

Κατά τή γνώμη σου μπορεί νά είναι έτσι, αλλά έγώ εκεί που μ' έταξε ό λαός εκεί θα σταματήσω.

Τό Νοέμβριο του 1942 άγγλικά άεροπλάνα έφθασαν στό Νεραϊδοχώρι και έριξαν όπλοπολυβόλα, πιστόλια, φυσίγγια, άλεξιπτωτα και μαγνητικές νάρκες.

Οί χωριανοί μάζεψαν τά πολεμοφόδια και σκέφτηκαν νά τά παραδώσουν σέ κάποια ομάδα του Ζέρβα ή του Βελουχιώτη. Στέλνουν τότε τό Μιχο Κορκόβελο προς τή Βιτσιστα (Μεσοχώρα) Τρικάλων για νά συναντήσει κάποια ομάδα του Ζέρβα και τό Βασίλη ΄Αδάμο προς τή Λεπενίτσα (Πιαλεία) Τρικάλων. ΄Ο Μιχος Κορκόβελος πήγε στή Βιτσιστα (Μεσοχώρα), δέν βρήκε όμως καμιά ομάδα του Ζέρβα και γύρισε πίσω. ΄Ο Βασίλης ΄Αδάμος πήγε στή Λεπενίτσα (Πιαλεία) και βρήκε τόν ταγματάρχη Κωστόπουλο. ΄Ο Κωστόπουλος είχε δική του ανεξάρτητη ομάδα μέ 200 άνδρες περίπου, ήρθε στό χωριό και πήρε τόν όπλισμό. ΄Αργότερα ό Κωστόπουλος συνεργάστηκε μέ τίς ομάδες του Ζέρβα.

Τό 1943 ήρθαν στό χωριό οι Γερμανοί. τό έκαψαν και σκότωσαν τόν Κώστα Κορκόβελο μέ όπλοπολυβόλο στό βουνό Μαρώσα.

Τό 1945 ό έλληνικός άγώνας συνεχίζεται και οι ομάδες του Ζέρβα αποσύρθηκαν στήν ΄Ηπειρο μέ έδρα τό χωριό Βουργαρέλι τής ΄Αρτας. Οι ομάδες του ΄Αρη Βελουχιώτη είχαν τό άρχηγείο στό χωριό Χρυσομηλιά Τρικάλων και καπετάνιο τό Θωμά Πάλλα ή Κόζιακα μέ 400 άντάρτες περίπου. Τόν ίδιο χρόνο όργανώθηκε στόν άγώνα και τό Νεραϊδοχώρι.

Οί καπεταναίοι Φοίβος, Καρτσιώτης και Νικηταράς ήρθαν στό χωριό, κάλεσαν τούς χωριανούς και τούς είπαν ότι πρέπει νά βοηθήσετε τόν άγώνα είτε θέλετε είτε δέν θέλετε.

΄Ετσι δημιουργήθηκε άπελευθερωτική όργάνωση στό Νεραϊδοχώρι μέ άνάλογες άρμοδιότητες.

1) ΄Απόστολος	Χριπάτσιος	ύπεύθυνος	αυτοάμυνας και φρουραρχείου.
2) Παντελής	Χρυσικός	ύπεύθυνος	συνδέσμου και πληροφόρησης.
3) Τριαντάφυλλος	Μαργαρίτης	ύπεύθυνος	έπιταξης.
4) Τηλέμαχος	Μέκias	ύπεύθυνος	έπιμελητείας.
5) Πέτρος	Ζάχος	ύπεύθυνος	έφοδιασμού.
6) Χρήστος	΄Αδάμος	ύπεύθυνος	όργάνωσης και καθοδήγησης.

Οί Νεραϊδοχωρίτες πατριώτες δέν πρόφτασαν όμως νά προσφέρουν τίς ύπηρεσίες τους υπέρ τής έλευθερίας τής πατρίδας που τάχθηκαν νά

υπηρετήσουν, διότι δημιουργήθηκε ο δεύτερος γύρος του εμφύλιου πολέμου.

Στό Νεραϊδοχώρι μεταφέρθηκε τό φρουραρχείο απ' τή Χρυσομηλιά Τρικάλων. Στρατιωτικός υπεύθυνος τής περιοχῆς Κόζιακα ἦταν ὁ Στέφανος Σαράφης. Τό δεύτερο αὐτό ἀντάρτικο κίνημα βρισκόταν σέ ἐτοιμότητα ἐνδεχόμενης ἐπίθεσης. Τό 1946-47 οἱ ἀντάρτες μεταφέρθηκαν πρός τήν ἀνατολική Πίνδο καί τόν Ἰαννῖνο τοῦ 1947 ἄρχισαν οἱ στρατιωτικές ἐκκαθαριστικές ἐπιχειρήσεις στήν περιοχή τοῦ Κόζιακα. Στό χωριό ἦρθαν οἱ ταγματάρχες Νικολάου καί Καλαποθάκης μέ μερικούς μικρότερους βαθμοφόρους ἀξιωματικούς καί ἔφεδρους στρατιῶτες. Ἐπίασαν ὅλα τά μέλη τής ὀργάνωσης καί τοὺς ζητοῦσαν εὐθύνες γιά τή συμμετοχή τους στήν ὀργάνωση. Ἡ ἀπάντηση ὅλων τῶν Νεραϊδοχωριτῶν ἦταν μία καί μόνο. Ἐφ' ὅσον τό κίνημα ἦταν ὑπέρ τής ἐλευθερίας τής πατρίδας, εἴτε θέλαμε εἴτε δέν θέλαμε ἔπρεπε νά βοηθήσουμε τόν ἀγῶνα.

Οἱ στρατιωτικοί υπεύθυνοι τοὺς βασάνιζαν καί τοὺς ἔδερναν δύο ἐβδομάδες. Μετά εἶπαν στοὺς χωριανούς ὅτι θά τοὺς μεταφέρουν στή Λάρισα νά περάσουν στρατοδικεῖο. Ἀντί ὅμως νά περάσουν στρατοδικεῖο, βρέθηκαν σκοτωμένοι μετά ἀπό σαρανταπέντε μέρες σέ μιά ρεματιά στή θέση Τζατζᾶ κοντά στά Περτουλιώτικα λιβάδια.

Κατά τό βασανισμό πέθανε πρῶτος απ' τό πολύ ξύλο ὁ Ἰωάννης Χριπάτσιος στή θέση γρέκια τής βουνοκορφῆς Νεραΐδα. Ἐτσι χάθηκαν τά Νεραϊδοχωρίτικα παλληκάρια διδάσκοντας στοὺς μεταγενέστερους πῶς ἡ ἐλευθερία θέλει τόλμη καί ἀνδρεία. Σκεπάστηκαν μέ τίς μπάτσες (κλαδιά) τῶν ἐλατιῶν καί θρηνήθηκαν απ' τίς Νεραϊδοχωρίτικες μάνες.

Ἐγιναν ἥρωες τής πατρίδας καί θά μείνουν ἀξέχαστοι στήν ἐλληνική ἱστορία.

ΣΑΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

*Μέσα στό ρέμα βρίσκονται τά πέντε παλληκάρια
κοντά στή θέση τοῦ Τζατζᾶ τοῦ Περτουλιῦ λιβάδια.*

*Τῶν ἀνδρειωμένων τά κορμιά δέν πρέπει νά ξεχνιοῦνται
μά πρέπει ν' ἀναφέρονται κι ὅλοι νά τα θυμοῦνται.*

*Γιά τήν πατρίδα ἔπεσαν μέ πίστη καί ἀνδρεία
γι' αὐτό μείναν ἀθάνατοι μέσα στήν ἱστορία.*

Ἰωάννης Χριπάτσιος

ΝΕΡΑ·Ι·ΔΟΧΩΡΙΤΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821*

Μετά τήν ἑλληνική ἐπανάσταση καί τή δημιουργία τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἀποφασίστηκε ἡ ἀποκατάσταση τῶν ἀγωνιστῶν, κατατάσσοντάς τους ἡ στό στρατεύμα, ἡ δίνοντας σύνταξη σ' αὐτούς ἡ στά μέλη τῶν οικογενειῶν των.

Ἐργότερα ἀποφασίστηκε νά δοθεῖ κάποια ἀποζημίωση στούς ἀγωνιστές γιά τίς περιουσίες πού ἔχασαν καί γιά τήν προσφορά τους στήν ἑλληνική ἐπανάσταση.

Τά ὀνόματα τῶν ἀγωνιστῶν βρίσκονται στά γενικά ἀρχεῖα τοῦ κράτους, ἀπό αἰτήσεις τῶν ἀγωνιστῶν ἡ συγγενῶν πού ζήτησαν ἀποζημίωση γιά τήν προσφορά τους στόν ἑλληνικό ἀγῶνα.

1) Δημητρίου Κων/νος:

Ἦταν ὑπαξιωματικός Β' τάξης καί ἔπεσε μαχόμενος. (Α.Μ. 2428). (Α.Μ. = ἀριθμός μητρώου).

2) Κόλλιας Μῆτρος:

Ἦταν στρατιώτης καί σκοτώθηκε στό Νεόκαστρο (Πύλος) Μεσσηνίας τό 1825. Ἡ μάνα του Βασίλω ζήτησε ἀποζημίωση μέ αἴτησή της στίς 21 Μαΐου 1865. (Α.Μ. 2422).

3) Κουρκούνης Γιάννης:

Ἦταν στρατιώτης καί σκοτώθηκε στό Νεόκαστρο (Πύλος) Μεσσηνίας τό 1825. Ἡ ἀδελφή του Ξάνθω Κουρκούνη ζήτησε ἀποζημίωση μέ αἴτησή της στίς 21 Μαΐου 1865. (Α.Μ. 2417).

4) Κύστος Δημήτριος:

Ἦταν στρατιώτης καί σκοτώθηκε στήν ἔξοδο τοῦ Μεσολογγίου. (Α.Μ. 1418).

5) Μπαρταβάλης Κώστας:

Ἦταν στρατιώτης καί σκοτώθηκε στό Νεόκαστρο (Πύλος) Μεσσηνίας τό 1825. Ὁ πατέρας του Γεώργιος Μπαρταβάλης 85 χρονῶν ζήτησε ἀποζημίωση στίς 21 Μαΐου 1865. (Α.Μ. 2388).

6) Ντανουντζής Τουρναβίτης:

Ἦταν στρατιώτης καί σκοτώθηκε στό Νεόκαστρο (Πύλος) Μεσσηνίας τό 1825. Τό παιδί του Δαμασκηνός Ντανουντζής ζήτησε ἀποζημίωση στίς 21 Μαΐου 1865. (Α.Μ. 2394).

7) Νταρναμάνης Γιάννης:

Ἦταν στρατιώτης καί σκοτώθηκε στόν ἀγῶνα τῆς ἐπανάστασης τό 1821. Ἡ μητέρα του Ἀγορίτσα Νταρναμάναινα 87 χρονῶν ζήτησε ἀποζημίωση στίς 21 Μαΐου 1865. (Α.Μ. 2391).

* Τα στοιχεία αὐτά παρῆκαν ἀπό τό βιβλίον «Θεσσαλικά Χρονικά» τοῦ Νίκου Γιαννοῦλη, τόμος 12ος.

8) Παπαρδώνης Δημήτριος:

Ήταν ύπαξιωματικός Α΄ τάξης, ιατρός.

Οι κληρονόμοι του Κ. Χατζηκώστας και Έλενη Δ. Δημάκη ζήτησαν αποζημίωση στις 19 Οκτωβρίου 1865. (Α.Μ. 2898, ν. μ. 1348). (ν.μ. = νέο μητρώο).

9) Σιάρικας Δημήτριος:

Ήταν ύπαξιωματικός Α΄ τάξης και πολέμησε σέ διάφορες μάχες μέ τό Χριστόδουλο Χατζηπέτρο.

Ήταν πρόκριτος τοῦ Βετερνίκου και διατηροῦσε μέ δικά του ἔξοδα 7-8 στρατιῶτες. Ὁ γιός του Ξενοφῶν Σιάρικας ζήτησε αποζημίωση στις 15 Οκτωβρίου 1865. (Α.Μ. 2897, ν.μ. 1347).

10) Χατζηπέτρος Δημήτριος:

Ἡ ἐπιτροπή τόν κατέταξε λοχαγό. Τραυματίσθηκε στή μάχη τῆς Πέτρας στά Κούτσαίνα (Στουρναρέϊκα) Τρικάλων και πέθανε στά Καλάβρυτα Ἀχαΐας. Ἡ γυναίκα του ζήτησε αποζημίωση στις 20 Ἀπριλίου 1865. (Α.Μ. 77, ν.μ. 555).

11) Χατζηπέτρος Γιαννάκης τοῦ Δημητρίου:

Ἡ ἐπιτροπή τόν κατέταξε ἀνθυπολοχαγό. Σκοτώθηκε στό χωριό Μποχώρι τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου κατά τήν ἔξοδο. (Α.Μ. 78, ν.μ. 1765).

12) Χατζηπέτρος Εὐστάθιος τοῦ Δημητρίου:

Εἶχε τό βαθμό τοῦ ταγματάρχη και ἔλαβε μέρος σέ διάφορες μάχες τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνα. Ἡ γυναίκα του Θωμαΐ Ε. Χατζηπέτρου ζήτησε αποζημίωση στις 27 Ἀπριλίου 1865. (Α.Μ. 1903 ν.μ. 808).

13) Χατζηπέτρος Δημάκης τοῦ Χατζίσκου:

Ἡ ἐπιτροπή τόν κατέταξε ύπαξιωματικό Β΄ τάξης. Πέθανε τό 1837. Ἡ γυναίκα του Σταμάτω ζήτησε αποζημίωση στις 10 Ἀπριλίου 1865. (Α.Μ. 553, ν.μ. 553).

14) Χατζηπέτρος Χριστόδουλος:

Ἀφιέρωσε ὅλη του τήν περιουσία γιά τόν ἐλληνικό ἀγῶνα και ἦταν στρατηγός ἀπό τό 1826. Ἦταν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἀποζημιώσεως τό 1865 και ζήτησε ὁ ἴδιος ἀποζημίωση στις 12 Ἰουνίου 1865.

15) Χατζηπέτρος Ἰωάννης:

Ήταν ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός τοῦ Χριστόδουλου και ἔφερε τό βαθμό τοῦ ἀντισυνταγματάρχη. Στις 15 Ἀπριλίου 1865 ζήτησε ὁ ἴδιος ἀποζημίωση. (Α.Μ. 2369, ν.μ. 208).

16) Χατζηπέτρος Σταθάκης:

Ήταν ἀδελφός τοῦ Χριστόδουλου και ἔφερε τό βαθμό τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ. Πέθανε τό 1849 ἀπό χολέρα ἀπάνω στά τοιφλίκια τῶν Χατζηπετραίων.

Ἡ κόρη του Έλενη Σ. Χατζηπέτρου ζήτησε ἀποζημίωση στις 10 Ἀπριλίου 1865. (Α.Μ. 2368, ν.μ. 2743).

17) Χατζηπέτρος Πετράκης:

Ήταν αδελφός του Χριστόδουλου και έφερε τό βαθμό του άνθυπολοχαγού. Ζήτησε ό ίδιος άποζημίωση στις 13 Οκτωβρίου 1865. (Α. Μ. 684, ν. μ. 2021).

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΠΑΣ

Ο Μιχάλης Τσίπας γεννήθηκε στό Νεραϊδοχώρι τό 1889 και πέθανε στην Άθήνα τό 1977. Η αγάπη για τό χωριό του ήταν ριζωμένη μέσα στην ψυχή του. Οπου κι άν βρισκόταν μιλούσε για την ιδιαίτερη πατρίδα του και αισθανόταν υπερήφανος. Βοηθοῦσε όσο μπορούσε στην πρόοδο τών χωριανών και στην αξιοποίηση του χωριού. Παρακινούσε τούς πατριώτες νά καταταγοῦν στό σώμα τής χωροφυλακῆς ή ν' ακολουθήσουν τό στρατιωτικό επάγγελμα.

Γιά τό όνομα του στρατηγού δέν μιλάνε μόνο οι Νεραϊδοχωρίτες, αλλά οι φίλοι του και οι γνωστοί του.

Ο άπόστρατος άνθυπασπιστής Γιάννης Παπαχριστόπουλος, προσωπικός του φίλος άπ' τό Διαβολίτσι Μεσσηνίας, μάς αναφέρει μερικά κομάτια άπ' τή ζωή του στρατηγού.

Τό 1914 όταν ό στρατηγός ήταν άμούστακος ένωμοτάρχης και υπηρετούσε στό τμήμα ασφάλειας Καλαμάτας, βρισκόμενος μέ πολιτική περιβολή, βλέπει μιά κοπέλλα ηλικίας 20 χρονών νά προχωρεί μέ γρήγορο βήμα πρós τό κέντρο του λιμανιού. Η κοπέλλα προχωρούσε πρós τή θάλασσα μέ σκοπό την αυτοκτονία. Πριν προλάβει νά πέσει στη θάλασσα, τήν αιφνιδιάζει ό ένωμοτάρχης και τήν πιάνει άπ' τό κεφάλι. Η κοπέλλα ξαφνιαστήκε και είπε: «Άσε με ρέ φίλε νά πνιγώ και ποιός είσαι έσύ πού μέ κρατάς ακόμα στην ζωή;» Άπ' τίς άνακρίσεις πού έγιναν άποδείχθηκε ότι ήταν κόρη δημοσίου υπαλλήλου τής Καλαμάτας ή όποια είχε φιλονικήσει μέ τούς γονείς της για αισθηματικούς λόγους. Οι τοπικές έφημερίδες τής Μεσσηνίας έγγραφαν τά ωραιότερα λόγια όχι μόνο για τόν ένωμοτάρχη αλλά και για τό ένδοξο σώμα τής χωροφυλακῆς.

Τό 1924 όταν άποφοίτησε άπ' τή σχολή αξιωματικῶν χωροφυλακῆς και έγιναν οι όριστικές τοποθετήσεις, πήρε τό φύλλο πορείας για την ανώτερα διοίκηση χωροφυλακῆς Ιωαννίνων. Εκεί έμαθε ότι προοριζόταν για κατάσκοπος στην Άλβανία διότι γνώριζε τήν άλβανική γλώσσα. Αφού έβγαλε πλαστή ταυτότητα Άλβανού πολίτη, μπήκε στό άλβανικό έδαφος. Εκεί γύριζε άπό πόλη σέ πόλη και μάζευε πληροφορίες πού είχαν μεγάλη εθνική αξία για τό έλληνικό κράτος.

Τό 1938 όταν ήταν μοίραρχος καί διοικητής ασφάλειας Δράμας, διαπράχθηκε ένα έγκλημα άνθρωποκτονίας μέ πρόθεση ληστείας, ενός καπνομεσίτη τής Δράμας καί τοῦ πήραν 100.000 δρχ. Μόλις τό έμαθε ό διοικητής, κάλεσε στό γραφεῖο του ὅλους τούς ὑποπτους τής περιοχῆς. Οἱ ὑποπτοι ἦταν ὀκτώ. Τήν ὠρα πού τούς έκανε διάφορες έρωτήσεις τούς εἶπε τό έξῆς: Κοιτάξτε με ὅλοι στά μάτια χωρίς νά μοῦ μιλάτε. Καί σέ μιά στιγμή τούς λέγει: Ὅλοι ελεύθεροι έκτός ἀπό έναν. Μόλις έφυγαν οἱ ἄλλοι, εἶπε σ' αὐτόν πού κράτησε. Ἐσύ σκότωσες τόν καπνομεσίτη. Ὁ ὑποπτος ἄρχισε νά διαμαρτύρεται καί νά φωνάζει. Τόν έκλεισε στό κρατητήριο, πήρε μαζί του έναν ένωμοτάρχη καί πήγαν στό σπίτι τοῦ ὑποπτου. Μόλις μπήκαν μέσα στό σπίτι, κάνοντας ένα ὀπτικό έλεγχο, βλέπει ό διοικητής μιά ὀμπρέλλα κρεμασμένη στόν τοῖχο. Κατέβασε τήν ὀμπρέλλα λέγει στόν ένωμοτάρχη καί ἄνοιξέ την. Με τό ἄνοιγμα τής ὀμπρέλλας έπεσαν στό πάτωμα δύο δεσμίδες τῶν 50.000 δρχ. Ἡ γυναίκα του ἀναρωτιόταν πῶς βρέθηκαν ἐκεῖ τά χρήματα. Στό τμήμα ό έγκληματίας ὁμολόγησε καί δικάστηκε σέ ισόβια κάθειρξη. Οἱ τοπικές έφημερίδες τής Δράμας έπλεξαν τό έγκώμιο τοῦ μοιράρχου-διοικητῆ καί έγραψαν τά πιό κολακευτικά λόγια γιά τό σῶμα τής χωροφυλακῆς.

Τό 1945 όταν ἦταν συνταγματάρχης ἀνώτερος διοικητής κεντρικῆς Μακεδονίας στή Θεσ/νίκη, έλάμβανε συνεχῶς σήματα ἀπό διάφορες μονάδες τής δικαιοδοσίας του ὅτι στεροῦνται πυρομαχικῶν ένεκα τοῦ δεύτερου γύρου τοῦ έμφύλιου πολέμου.

Ἀναγκάστηκε τότε νά πάει νά συναντήσσει τόν ἄγγλο στρατηγό Ἴκμαν πού διαχειρίζετο τά πολεμοφόδια στή Βόρειο Ἑλλάδα.

Σέ παρακαλῶ στρατηγέ νά μοῦ δώσεις πολεμοφόδια γιά τά παλληκαρόπουλα πού μάχονται στόν Ὀλυμπο καί χύνουν τό αἷμα τους.

Ὁ ἄγγλος στρατηγός ἀπαντᾷ. Τά πολεμοφόδια κύριε Τσίπα τά χρειαζόμαστε γιά ὠρα ἀνάγκης καί ὄχι γιά τώρα. Τό αἷμα τοῦ συνταγματάρχη ἀνέβηκε στό κεφάλι καί λέγει στόν ἄγγλο στρατηγό μέ έντονο ὕφος. «Ἐδῶ τό λένε Ἑλλάδα κύριε Ἴκμαν καί ὄχι Ἑγγλία». «Πετάει ό γάιδαρος πετάει στήν Ἑγγλία καί ὄχι ἐδῶ». Ἐν δέν μοῦ δώσεις τά πολεμοφόδια πού χρειάζομαι γιά τά παλληκαρόπουλα, θά σπάσω τίς ἀποθηκες καί θά τά πάρω ὅλα.

Πράγματι ό ἄγγλος στρατηγός ἀρνήθηκε καί ό συνταγματάρχης διέταξε τούς χωροφύλακες νά σπάσουν τίς πόρτες τῶν ἀποθηκῶν. Οἱ χωροφύλακες φόρτωσαν ὀχτώ φορτηγά αὐτοκίνητα πυρομαχικά καί τά έστειλε στά ἀποσπάσματα χωροφυλακῆς τῶν νομῶν Ἡμαθίας καί Πιερίας. Μέ προσωπική εὐθύνη τοῦ ταγματάρχη Γιώργου Βαρδουλάκη τά πολεμοφόδια έφτασαν γρήγορα στόν προορισμό τους καί μέσα σέ 48 ὠρες διώχτηκαν οἱ ἀντάρτες ἀπ' τήν περιοχή Βέροιας καί Κατερίνης.

Μετά ἀπ' αὐτά τά γεγονότα, ό ἄγγλος στρατηγός επικοινωνήσε τηλεφωνικῶς μέ τό ἀρχηγεῖο χωροφυλακῆς στήν Ἀθήνα. Τό ἀρχηγεῖο

διέταξε τή μετάθεση τοῦ συνταγματάρχη Τσίπα ἀπ' τή Θεσ/νική στήν Κομοτινή καί τόν τοποθέτησε ἀνώτερο διοικητή Θράκης.

Τό 1946 στήν Ἀλεξανδρούπολη τά κινητά ἀποσπάσματα χωροφυλακῆς ἔφεραν 25 αἰχμάλωτους ἀντάρτες καί τούς ἔκλεισαν σ' ἓνα στρατόπεδο. Ὁ συνταγματάρχης Τσίπας πῆγε καί τούς εἶδε προσωπικῶς. Ἐπειδή ἦταν ἄπλυτοι, ἀξύριστοι καί βρώμικοι τούς εἶπε ὅτι θά ἐρθω νά σᾶς δῶ αὐριο, γιατί τώρα ἴσως λιποθυμήσω ἀπ' τή βρώμα σας. Διέταξε ἀμέσως νά πλυθοῦν, νά κουρεφτοῦν καί νά τούς δώσουν ροῦχα, παπούτσια καί φαγητό. Μερικοί ὑφιστάμενοι ἀξιωματικοί διαμαρτυρήθηκαν γιά τή συμπεριφορά του ὑπέρ τῶν ἀνταρτῶν. Κάλεσε τότε ὅλους τούς ὑφιστάμενους ἀξιωματικούς καί τούς εἶπε: Μή διαμαρτύρεσθε, οἱ αἰχμάλωτοι εἶναι Ἕλληνες ὅπως κ' ἐμεῖς. Ἐγώ εἶμαι ὑπεύθυνος κ' ἐγώ διατάσσω. Τήν ἄλλη μέρα πού πῆγε νά δεῖ τούς αἰχμάλωτους ἀντάρτες τό τί ἔγινε δέν περιγράφεται. Ἄλλοι χειροκροτοῦσαν, ἄλλοι ἔκλεγαν ἀπό χαρά καί συγκίνηση καί ἄλλοι ὄρμησαν ἐπάνω του νά τόν φιλήσουν ζητώντας συγνώμη γιά τό παραστράτημά τους.

Ἀπ' ὅσα ἀναφέρθηκαν φαίνεται ὅτι ὁ Νεραϊδοχωρίτης στρατηγός ἦταν ὁ ἄνθρωπος μέ τή μεγάλη καρδιά, τήν ψυχική γενναιότητα καί τήν ἀγάπη του πρός τήν πατρίδα. Γι' αὐτό οἱ Νεραϊδοχωρίτες πρέπει νά εἶναι ὑπερήφανοι γιατί τό χωριό μας γέννησε τό μεγάλο ἄνθρωπο Μιχάλη Τσίπα.

Ο ΛΟΧΑΓΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΨΑΣ

Ὁ Πέτρος Χάψας γεννήθηκε στό Νεραϊδοχώρι τό 1889 καί πέθανε στή Μικρά Ἀσία τό 1921.

Τό 1909 κατατάχτηκε ἐθελοντής στό πεζικό σῶμα. Τό 1914 ἔγινε ἀνθυπολοχαγός, τό 1916 ὑπολοχαγός καί τό 1918 λοχαγός. Διακρίθηκε γιά τήν παλληκαριά του καί τήν εὐστοχία στή σκοποβολή.

Τό 1917 παρασημοφορήθηκε ἀπ' τόν Ἐλευθέριο Βενιζέλο ὡς ἄριστος πολεμιστής στό χωριό Λέσνιτσα ἢ Λεσνίτσα τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. Σήμερα ἡ Λέσνιτσα ἢ Λεσνίτσα ἀνήκει στήν Ἀλβανία.

Στή Μικρά Ἀσία ἦταν διοικητής τοῦ 1ου λόχου τοῦ 1/38 συντάγματος εὐζώνων.

Στόν 1ο λόχο ὑπηρέτησε καί ὁ Νεραϊδοχωρίτης στρατιώτης Βαγγέλης Ἀδάμος καί πολέμησαν μαζί στή μάχη τοῦ Σαγγάριου τό 1921.

Ὁ Πέτρος Χάψας τραυματίστηκε στό ὕψωμα Κιρέζ Ὀγλοῦ Ντάγ στήν περιοχή τοῦ Καλέ-Γκρότο, ἑβδομήντα χιλμ. ἔξω ἀπ' τήν Ἀγκυρα. Μόλις τραυματίστηκε εἶπε στό Βαγγέλη Ἀδάμο τά ἐξῆς: «Βαγγέλη, πρόσεχε κ' ἐσύ νά μή μέ πιάσουν τά σκυλιά κι ἂν ζήσω τότε θά δεῖς ποιός εἶναι ὁ Πέτρος Χάψας». Ὁ Βαγγέλης βοήθησε καί τόν μετέφεραν στό κινητό χειρουργεῖο.

Είχε τραύμα πάνω απ' τό γόνατο και οι γιατροί του έκοψαν τό πόδι. Μετά τήν έγχείρηση μόλις ξύπνησε και είδε τό πόδι του κομμένο ο Πέτρος Χάψας πέθανε. Έτσι χάθηκε ο λοχαγός Πέτρος Χάψας στις 14 Αύγουστου 1921 στη μάχη του Σαγγάριου ποταμού στη Μικρά Ασία.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΜΗΤΣΙΟΣ ΝΙΑΒΗΣ Ή ΒΙΡΒΕΡΑΣ

Ο Μήτσιος Νιαβής ή Βιρβέρας γεννήθηκε στο Νεραϊδοχώρι τό 1900. Τό όνομα Βιρβέρας δόθηκε απ' τούς χωριανούς επειδή δέν μπορούσαν νά τόν πιάσουν γιατί έτρεχε μέ μεγάλη ταχύτητα όπως ή βιρβέρα (ο σκίουρος). Από μικρός ήταν ανήσυχος και ανυπάκουος. Μερικές φορές πήγαινε στα μπακάλικα του χωριού και έπαιρνε καραμέλες, λουκούμια, σταφίδες και στραγάλια. Σέ ηλικία 16 χρονών έκλεψε μία βιτούλα (κατσικι) απ' τό μπάρμπα του Ντούλα Νιαβή, τήν όποια έσφαξε και κρυβότανε νά μήν τόν δειρει ο μπάρμπα του.

Τό 1916 οι σαρακατσαναίοι νοίκιαζαν τα βοσκολίβαδα στο χωριό και πλήρωναν ένοίκιο στην κοινότητα. Τό 1917 έλεγαν οι χωριανοί ότι τα πρόβατα ήταν περισσότερα απ' τα συμφωνημένα και κυνηγοῦσαν τα παραπανήσια. Οι σαρακατσαναίοι κατήγγειλαν όσους κυνηγοῦσαν τα πρόβατα και δικάστηκαν από δεκα μέρες φυλακή. Μαζί τους δικάστηκε και ο Μήτσιος Νιαβής ή Βιρβέρας. Ο Βιρβέρας δέν πήγε νά πληρώσει τή φυλακή και εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης. Τόν ζητοῦσαν οι χωροφύλακες αλλά δέν μπορούσαν νά τόν πιάσουν. Αργότερα τόν έπιασαν, τόν εκλεισαν στις φυλακές Τρικάλων, αλλά δραπέτευσε.

Τό 1918 ήρθαν στο χωριό και τόν ζητοῦσαν αποσπάσματα τής χωροφυλακής. Επειδή δέν γνώριζαν τήν περιοχή, πήραν μαζί τους τό μπάρμπα του Ντούλα Νιαβή νά τούς δείχνει τα μονοπάτια και τα μέρη που κρυβότανε. Στο διάστημα που έψαχναν νά τόν βροῦν, ένας χωροφύλακας πυροβόλησε και σκότωσε κατά λάθος τό Ντούλα Νιαβή. Στο χωριό είπαν ότι ο Ντούλας σκοτώθηκε μόνος του από έκπυρσοκρότηση του όπλου του.

Ο Βιρβέρας έμαθε ότι σκοτώθηκε ο μπάρμπα του και προσπαθοῦσε νά μαζέψει χρήματα νά βοηθήσει τα όρφανά ξαδέρφια του.

Τόν Ιούλιο του 1918, σκέφτηκε νά πιάσει σκλάβια τή Μακροδήμαινα απ' τό Μουζακι Καρδίτσας, όταν πήγε νά λειτουργηθει στο μοναστήρι τής αγίας Παρασκευής. Για νά τήν αφήσει ζητοῦσε 3.000 δρχ. Αφού πήρε τα χρήματα τήν αφήσε χωρίς νά τήν πειράξει. Αργότερα προκηρύχθηκε ο Βιρβέρας μέ 5.000 δρχ. Κρυβότανε στην περιοχή τής Πίνδου και τόν φιλοξενούσε κάπου-κάπου στα Κούτσαινα (Στουρναρέικα) φίλος του Μητρος Μαργώνης. Τό έμαθε ή Αστυνομία και του είπε: « Αν δέν μάς πεις που

κρύβεται ο Βιρβέρας θά σε στείλουμε έξορία». Ο Μαργώνης φοβήθηκε και αποφάσισε να σκοτώσει το φίλο του Βιρβέρα και να πάρει συγχρόνως την προκήρυξη.

Τό 1926 όταν ο Βιρβέρας πήγε να κοιμηθεί στο φίλο του Μαργώνη, την ώρα του ύπνου, τον σκότωσε με ένα τσεκούρι. Του έκοψε το κεφάλι, πέταξε το πτώμα σε ένα ρέμα, έβαλε το κεφάλι σε έναν τρουβά και τό πήγε στην υποδιοίκηση χωροφυλακής Τρικάλων. Τό κράτησε ο υποδιοικητής αλλά του είπε ότι έπρεπε να τό πάει στο σταθμό χωροφυλακής Πόρτας (Πύλης).

Έτσι ο Μαργώνης παρέδωσε τό κεφάλι χωρίς να πάρει την προκήρυξη. Μετά από ένα χρόνο ο Μαργώνης έπεσε από έναν ελατο και σκοτώθηκε τυχαία. Οι χωριανοί πιστεύουν ότι ο θάνατός του ήταν ή τιμωρία του για τόν άπάνθρωπο σκοτωμό του φίλου του Μήτσιου Νιαβή ή Βιρβέρα.

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΝΟΣ

Ο Κώστας Τσιάνος γεννήθηκε στή Λάρισα τό 1942. Μητέρα του είναι ή Ελένη Τσιάνου ή όποια γεννήθηκε στο Νεραϊδοχώρι τό 1911 και παντρεύτηκε τό 1931 τό Γιάννη Τσιάνο απ' τό χωριό άγιος Γεώργιος Καρδίτσας.

Ο Κώστας Τσιάνος τελείωσε τό γυμνάσιο στή Λάρισα και μετά φοίτησε για τρία χρόνια στή δραματική σχολή του ώδειου Αθηνών στήν τάξη του Δημήτρη Ροντήρη.

Ήταν συνεργάτης τής Δώρας Στράτου για 10 χρόνια και δάσκαλος τών ελληνικών χορών. Βοήθησε στή λαογραφική έρευνα και στή διατήρηση τής ελληνικής παράδοσης.

Ός ήθοποιός παίζει σε διάφορα θέατρα και είναι ένας απ' τούς δημιουργούς του θεσσαλικού θεάτρου.

Επίσης διδάσκει ύποκριτική σε διάφορες δραματικές σχολές τής Αθήνας. Τελευταία έγραψε και σκηνοθέτησε ο ίδιος αρκετά θεατρικά έργα.

Ο ΠΑΠΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τό Νεραϊδοχώρι δέν έχει να παρουσιάσει μόνο φυσικές όμορφιές αλλά και άνθρωπους με πολλά χαρίσματα. Ένας απ' αυτούς είναι ο παπάς του χωριού Χρήστος Χριπάτσιος.

Ο παπα-Χρήστος γεννήθηκε στο Νεραϊδοχώρι τό 1915 και χειροτονήθηκε παπάς τό 1950.

Διάλεξε τό επάγγελμα αυτό γιατί μέσα του ήταν ριζωμένη ή δύναμη τής

δημιουργίας και της προσφοράς για τον τόπο που γεννήθηκε. Από την ημέρα της χειροτονίας του αρχίζει το δημιουργικό του έργο. Με την προσπάθειά του κτίστηκαν τα έξωκλήσια του προφήτη Ηλία και του αγίου Παντελεήμονα γιατί είχαν γίνει ερείπια. Ανακαινίστηκε ο άγιος Νικόλαος και κτίστηκε νέο οίκημα για γραφείο της εκκλησίας, το οποίο παραχωρήθηκε προσωρινά για τη στέγαση του γραφείου της κοινότητας. Έγινε ανακαίνιση του μοναστηριού αγίας Παρασκευής με δωρεά του Κλέαρχου Δημητρίου και επίβλεψη του Παπα-Χρήστου.

Με προσωπική εργασία των μονίμων κατοίκων του χωριού και με την ευθύνη του παπα-Χρήστου μεταφέρθηκε το νερό από τη θέση Μάνα στο μοναστήρι αγίας Παρασκευής και το 1980 κτίστηκε η πέτρινη βρύση δίπλα στο μοναστήρι.

Τό ενδιαφέρον του για την αξιοποίηση του χωριού προκαλεί τό θαυμασμό όχι μόνο των Νεραϊδοχωριτών αλλά και των ξένων που τό επισκέπτονται. Εκτός όμως από τη δημιουργικότητα του εξαίρετου πατριώτη μας, στο άτομό του βρίσκουμε την ειλικρίνεια, την αφιλοκέρδεια, την ευθύτητα του χαρακτήρα και την αφοσίωσή του για την ιδιαίτερή του πατρίδα.

Οι Νεραϊδοχωρίτες αισθάνονται υπερήφανοι, γιατί ή προσωπικότητά του αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση. Του εύχονται, ο Θεός νά του δίνει υγεία και δύναμη νά συνεχίσει τό δημιουργικό του έργο και νά γίνουν πραγματικότητα οι επιδιώξεις του για ένα καλύτερο Νεραϊδοχώρι.

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ένας από τους νεώτερους αξιόλογους πατριώτες είναι ο δάσκαλος του χωριού Θεόδωρος Νέος. Γεννήθηκε στο Νεραϊδοχώρι τό 1948 και αποφοίτησε από την Ακαδημία Καρδίτσας τό 1968. Διορίστηκε στά όρεινά χωριά της Πίνδου και στο Νεραϊδοχώρι τοποθετήθηκε τό 1979.

Εκεί που έμαθε τά πρώτα γράμματα προσφέρει ολόψυχα τώρα τό πνευματικό του έργο στά παιδιά των χωριανών του.

Η διδασκαλική του ικανότητα είναι έμφυτη και ή ψυχική του διάθεση είναι χάρισμα. Με τη δραστηριότητά του δημιουργεί μαθητικές γιορτές, πνευματικές εκδηλώσεις, έκδρομές και συμβουλεύει τους μαθητές νά εκκλησιάζονται συχνά κάνοντας ο ίδιος τον ψάλτη στην εκκλησία. Λαμβάνει μέρος στους πολιτιστικούς συλλόγους των Νεραϊδοχωριτών και αναπτύσει τό πνευματικό επίπεδο των πατριωτών συμβάλλοντας στην τουριστική αξιοποίηση του χωριού.

Οι Νεραϊδοχωρίτες εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη τους, του εύχονται καλή πρόοδο και κάθε εύτυχια στη ζωή.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΓΟΡΑΣ

Μεταφρασθέντι... εν τῇ Τουρῇ...
τὴν 7 Μαρτίου 1934
Πρὸς τὴν Α' Εξουχίαν...
ἐν τῇ ὑποσημασμένῃ ἐν δεξιᾷ...
τῇ Ἰωάννῃ Βεγγερίῳ Περ...
ἐπειδὴ τὰ ἔσχατα μερῆ...
ἀσπίδα καὶ μετακινού...
τῶν ἐξ ἴσον κατοχῶν καὶ κ...
ἐρεμίου καὶ καὶ τὴν ἑ...
Βασίλειον Ἀδάμου καὶ Κ...
Γιάννη Λαχου καὶ Γ...
Γεωργίου Τσουρῆ καὶ Ν...
Μητρίου Μήχου καὶ Μ...
Μητρίου Καραγιάννη Κ...
Γιάννη καὶ Μητρίου Τ...
Κωνσταντίνου Κώστα καὶ Β...
τὸ εἶναι ἀνεμεδὲν ἀνεκ...
χερμάδων καὶ πετρελαι...
αὐτῶν εἰς τὸ Δημόσιον...
ἐπιχειροῦ τῶν ὑψηλοῦ...
ἐπειδὴ εἰς τὴν χ...
καὶ τὴν κατοχῆν καὶ κ...
ἐφαρτάται ἐν τῇ δια...
ἐξουχίαν εἰς τὸν...
τὴν 1^η τοῦ ἀρ...
1889 τὴν 3^η τοῦ μηνός... 1889

Χειρόγραφο

Λιευδεργη επαρχία, οδυσσεύς
τριφυλίων εν επαρχία

Μουρτζής επαρχίας και Μουρτζής
χώρας της επαρχίας

Αριθ. 1-2497

το παρόν έγγραφο αντιγράφηκε
7 Σεπτεμβρίου (1320) ητοι ήτοι

Μ. Χ. 1904

Πρόεδρος
τριφυλίων χωριού

Λεβής Βασίλειος

Αριθ. δεξιών
18

2.6

Επιμέλεια Νεραϊδίου

Και εν τούτοις ημερών εν τω μην Μαρτίου 1934

υπό του μεταφραστή
δ. Καταθέσας
Γρηγ. Κωστασιδίου

ο επίτροπος χωριού
Κωσταν. Κερεϊσας

ο υπογραμμάτης
Αρ. Κομνίνος

Αφεντός αντιγράφηκε εν τω καταθέσει Παρ ήμερ
μεταφρασα εν τω μην Μαρτίου 1934

Τό χειρόγραφο αντίγραφο συμβόλαιο αγοράς τεσσάρων μεριδίων από
κατοίκους του χωριού το 1867, βρέθηκε το 1979 στο σπίτι του Αριστείδη
Δήμου στο Νεραϊδοχώρι

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

· Ο άγιος Νικόλαος:

Τό εκκλησάκι του άγιου Νικολάου πού βρίσκεται μέσα στό χωριό, αναφέρεται ότι κτίστηκε τό 1450 περίπου. Ἀργότερα τό 1763 κτίστηκε ή σημερινή εκκλησία του άγιου Νικολάου καί αποτελούσε τή δεύτερη ένορία του χωριού. Είναι βασιλικού ρυθμού μέ τρούλλο.

· Ο άγιος Δημήτριος:

Ἡ εκκλησία του άγιου Δημητρίου αναφέρεται ότι κτίστηκε τό 1500 περίπου καί αποτελούσε τήν πρώτη ένορία του χωριού. Ἦταν βυζαντινού ρυθμού θολόκτιστη. Καταστράφηκε τό 1823 όταν κάηκε τό χωριό απ' τούς Τούρκους.

· Ο άγιος Παντελεήμονας:

Τό έξωκκλήσι του άγιου Παντελεήμονα ὅπως αναφέρεται σέ πέτρινη έντοιχισμένη έπιγραφή κτίστηκε τό 1648 καί ήταν σύμφωνα μέ τήν παράδοση ὀρθογώνιου ρυθμού. Κατά τή διάρκεια τής τουρκοκρατίας ήταν κρυφό σχολειό καί έκαναν τό δάσκαλο οί καλόγηροι πού έμειναν εκεί. Ὡς καλόγηροι αναφέρονται ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Χαρίτος καί ὁ Ἀρέστος. Τό καινούργιο εκκλησάκι κτίστηκε τό 1976 μέ τή φροντίδα του παπα-Χρήστου.

· Ο προφήτης Ἡλίας:

Τό έξωκκλήσι του προφήτη Ἡλία ὅπως αναφέρει ή παράδοση, ήταν κτισμένο πρίν απ' τό 1821. Ἐπειδή εἶχε πέσει ξανακτίστηκε τό 1909 καί τό 1972 κτίστηκε τό σημερινό εκκλησάκι, ὅπως ήταν τό παλιό, μέ τή φροντίδα του παπα-Χρήστου.

Τό εκκλησάκι τής Παναγίας:

Τό εκκλησάκι τής Παναγίας αναφέρεται ότι ήταν κτισμένο πρίν απ' τό 1821 καί ήταν τό οικογενειακό εκκλησάκι τῶν Χατζηπετραίων. Σήμερα υπάρχει τό εικονοστάσιο τής Παναγίας καί ερείπια απ' τό εκκλησάκι.

· Η άγία Παρασκευή:

Τό μοναστήρι τής άγίας Παρασκευῆς κτίστηκε τό 1792 απ' τό Γιώργο ή Γούσιο Χατζηπέτρο δίπλα στό εκκλησάκι τής Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, πού πιθανότητα ήταν κτισμένο πρίν απ' τό 1792. Είναι βασιλικού ρυθμού μέ τρούλλο. Τό μοναστήρι εἶχε πρόβατα, γίδια, γελάδια καί χωράφια. Τά χωράφια καλλιεργοῦσαν κοληγάδες (δηλ. άτομα πού εἴπαιρναν τό 1/2 ή τό 1/3 τής παραγωγῆς, μισακάρηδες ή τριτάρηδες).

Τήν επίβλεψη έκαναν οί ήγούμενοι καί οί καλόγηροι πού έμεναν στά κελιά του μοναστηριού καί ξεπερνούσαν τά 30 άτομα.

Ήως ήγούμενοι αναφέρονται ο Δαμασκηνός, ο Εύλόγιος, ο Κήριλος και ο Χριστόφορος. Ήως καλόγηροι αναφέρονται ο Γεννάδιος και ο Νεόφυτος τό 1911. Η διαμόρφωση του χώρου του μοναστηριού έγινε τό 1977 μέ δωρεά του Κλέαρχου Δημητρίου και ή πέτρινη βρύση κτίστηκε τό 1980 μέ τή φροντίδα του παπα-Χρήστου.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΑΓΓΕΛΗΣ

Η οικογένεια Άγγελη είναι σαρακατσιάνικης καταγωγής. Έγκαταστάθηκε στό Νεραϊδοχώρι τό 1880 περίπου. Άπ' τήν οικογένεια Άγγελη αναφέρεται ο Θόδωρος Άγγέλης. Ο Θόδωρος είχε παιδι τό Σωτήρη. Ο Σωτήρης είχε τήν Εύτυχία και τήν Παναγιούλα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΑΔΑΜΟΣ

Βλέπε έπώνυμο ΖΑΧΟΣ.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Βλέπε έπώνυμο ΔΗΜΟΣ.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΒΟΛΙΩΤΗΣ

Βλέπε έπώνυμο ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΓΚΙΖΑΣ

Η οικογένεια Γκίζα είναι σαρακατσιάνικης καταγωγής. Αναφέρεται ότι ήρθε στό χωριό ο Βαγγέλης Γκίζας τό 1890 άπ' τό Παχτούρι Τρικάλων. Τό χωριό του παρεχώρησε ένα κομμάτι γής και έφτιαξε μιά καλύβα. Παντρεύτηκε τήν Άγορίτσα του Βασίλη Σούκια και είχε παιδιά τό Γιάννη, τήν Καλλιόπη και τή Στυλιανή.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΔΗΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Ἡ οικογένεια τῶν Δημαίων εἶναι καὶ αὐτὴ νεώτερη στό Νεραΐδοχώρι. Οἱ πρόγονοὶ τους ἦρθαν ἀπ' τὴ Σκληνιάσα (Στεφάνι) Τρικάλων καὶ εἶχαν τὸ ἐπώνυμο Σιαφαρίκας ἢ Σκληνισιώτης ἀπ' τὸν τόπο καταγωγῆς. Ἀργότερα δημιουργήθηκε τὸ ἐπώνυμο Δῆμος ἀπ' τὸ μικρὸ ὄνομα Δῆμος Σκληνισιώτης. Λίγο ἀργότερα προστέθηκε καὶ τὸ ἐπώνυμο Δημόπουλος. Στὰ μητρῶα τῆς κοινότητος γράφτηκαν μὲ τὸ ἐπώνυμο Δῆμος καὶ ὄχι Δημόπουλος. Ἐτσι δημιουργήθηκε τὸ ἐπώνυμο Δῆμος ἢ Δήμου.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Θεωράκης Σκληνισιώτης ἦταν παιδί τοῦ Λία Σκληνισιώτη.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Λίας πῆγαινε στὴν ἐκκλησία καὶ ἔκανε τὸν ψάλτη. Ἐπειδὴ ἔκανε τὸν ψάλτη, τὸν ἔλεγαν ἀναγνώστη καὶ ἀργότερα πῆρε τὸ ἐπώνυμο Ἀναγνώστης ἢ Ἀναγνώστου.

Ἐπισημαίνεται ὅτι τὸ ἐπώνυμο Δῆμος καὶ Ἀναγνώστου εἶναι τῆς ἴδιας οικογενειακῆς ρίζας. Ἀπ' τοὺς Δημαίους ἀναφέρεται ὁ Γρηγόρης καὶ ἡ Τασία. Ὁ Γρηγόρης εἶχε παιδιά τὸ Δημητράκη, τὸ Νικολάκη, τὸν Περικλῆ, τὴ Φανίτσα, τὴν Ἀγαθὴ καὶ τὴ Στιργιάνω.

Ἀπ' τὴν οικογένεια Ἀναγνώστου ἀναφέρεται ὁ Θεωράκης καὶ ἡ Ἀγόρω. Ὁ Θεωράκης εἶχε παιδιά τὸ Λία, τὴ Μάρω καὶ τὴν Ἀγορίτσα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΖΑΧΟΣ ΚΑΙ ΑΔΑΜΟΣ

Ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ζάχος καὶ ὁ Ἀδάμος ἦταν ἀδέρφια. Πρῶτα εἶχαν τὸ ὄνομα Ζάχος Παλιογιάννης ἢ Μπαλογιάννης καὶ Ἀδάμος Παλιογιάννης ἢ Μπαλογιάννης. Ἀργότερα τὰ ὀνόματα Ζάχος καὶ Ἀδάμος ἔγιναν ἐπώνυμα. Ἐπομένως τὸ ἐπώνυμο Ζάχος καὶ Ἀδάμος εἶναι τῆς ἴδιας οικογενειακῆς ρίζας.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὡς παλιότεροι ἀπ' τοὺς Ζαχαίους ἀναφέρονται, ὁ Γιάννος, ὁ Μῆτρος καὶ ἡ Μάρω.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Γιάννος Ζάχος εἶχε παιδιά τὸν Παναγιώτη, τὸ Γιῶργο, τὸ Σωτήρη, τὸν Κῶστα καὶ τὴ Φανίτσα. Ὁ Μῆτρος εἶχε παιδιά τὸν Κωσταντῆ, τὸ Στέφο, τὴ Σιάνω, τὴ Ρήνω καὶ τὴ Βιτόρια.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Παναγιώτης εἶχε τὴ Βαγγελίτσα, τὴ Χρυσούλα, τὴ Ντίνα καὶ τὴν Κούλα.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Γιῶργος εἶχε τὴν Πολυξένη.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Σωτήρης εἶχε τὸ Γιάννη, τὸν Ἡλία, τὸν Παναγιώτη καὶ τὸ Σωκράτη.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ Κωσταντῆς Ζάχος εἶχε παιδιά τὸ Μῆτρο, τὸ Βασίλη καὶ τὴ Φέβρω.

Ἐπισημαίνεται ὅτι Ἐπίσης ἀναφέρεται ὁ Νίκος ἢ Κολιός Ζάχος. Αὐτός ἦρθε ἀπ' τὸ Πλώπ (Νέα Πεύκη) Τρικάλων καὶ παντρεύτηκε στό χωριὸ τὴ Μαρίνα Νταφέκη. Εἶχε παιδιά τὸ Θωμᾶ, τὸν Πέτρο, τὴ Φανὴ καὶ τὴ Σωτηρούλα.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἀκόμα ὁ Χριστόδουλος Ζάχος καὶ ὁ Ἀποστόλης Ζάχος. Ὁ Χριστόδουλος εἶχε παιδιά τὸ Γιῶργο, τὸν Κῶστα, τὸ Βαγγέλη, τὴν Ελένη, τὴν Κούλα καὶ τὴ Θεούλα.

Ο Ἀποστόλης εἶχε τὸ Γιώργο, τὸν Παναγιώτη καὶ τὴ Ρήνω.

Ὡς παλιότεροι Ἀδαμαῖοι ἀναφέρονται, ὁ Χρῆστος, ὁ Γιώργος, ἡ Λενω, ἡ Τασούλα, ἡ Βασίλω, ἡ Στιργιάνω καὶ ἡ Σάφω.

Ὁ Χρῆστος Ἀδάμος εἶχε παιδιά τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Πέτρο, τὸ Μῆτρο, τὸ Βαγγέλη, τὸν Κωσταντῆ καὶ τὴ Σοφία.

Ὁ Γιώργος Ἀδάμος εἶχε παιδιά τὸν Κώτσιο, τὸ Σωτήρη, τὸ Βασίλη, τὸν Ἀντώνη, τὸ Βαγγέλη, τὴ Σιάνω καὶ τὴν Ἀλεξάνδρα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΖΕΚΗΣ

Ὁ Ζέκης καταγονταν ἀπὸ τὴ Βιτσιόστα (Μεσοχώρα) Τρικάλων καὶ λέγονταν Τζαφόλιας. Ὁ Τζαφόλιας πῆγε ὑπηρέτης στό μοναστήρι στό Ντούσικο. Πρὶν ἀπὸ τὸ Τζαφόλια στό μοναστήρι ὑπῆρχε ἓνας Τοῦρκος ὑπηρέτης πού λέγονταν Ζεκί στό μικρὸ ὄνομα. Ὁ Τζαφόλιας πῆρε τὴ θέση τοῦ Ζεκί ἢ Ζέκη καὶ οἱ καλόγηροι φώναζαν τὸν Τζαφόλια Ζέκη. Ἐτσι παρέμεινε τὸ ὄνομα Ζέκης καὶ ἀργότερα δημιουργήθηκε τὸ ἐπώνυμο Ζέκης.

Ὁ Ζέκης ἦρθε γαμπρός στό Νεραϊδοχώρι στὴν οἰκογένεια τοῦ Μῆτρου Μαργαρίτη. Ὡς παλιότερος ἀναφέρεται ὁ Μῆτρος Ζέκης. Ὁ Μῆτρος εἶχε παιδιά τὸν Ἡλία, τὸ Διονύση, τὸ Δημητράκη, τὴ Φανίτσα, τὴ Σταυρούλα καὶ τὴ Χριστίνα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΘΟΔΩΡΑΚΗΣ

Ἡ οἰκογένεια Θοδωράκη ἢ Θοδωρούλα ἀναφέρεται ὡς παλιά οἰκογένεια τοῦ χωριοῦ. Τὸ ἐπώνυμο δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ ὄνομα Θόδωρος ἢ Θοδωράκης. Ὁ Δημητράκης Θοδωράκης εἶχε παιδιά τὸν Ἀντώνη, τὴν Τασία, τὴν Κούλα καὶ τὴν Ὀλγα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΒΟΛΙΩΤΗΣ

Ἀναφέρεται ὅτι ὁ Καραγιάννης καὶ ὁ Βολιώτης ἦταν ἀδέρφια. Μὲ τὴν καταστροφὴ τοῦ χωριοῦ τὸ 1823 οἱ χωριανοὶ μεταφέρθηκαν σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδας. Μερικοὶ Καραγιανναῖοι πῆγαν στὴν περιοχὴ τοῦ Βόλου.

Ὅταν ἐπέστρεψαν στό χωριὸ τούς ἔλεγαν Βολιωταίους ἢ Βολιώτες. Ἐτσι δημιουργήθηκε τὸ ἐπώνυμο Βολιώτης. Ἐπομένως τὸ ἐπώνυμο Καραγιάννης καὶ Βολιώτης εἶναι τῆς ἴδιας οἰκογενειακῆς ρίζας.

Ὡς παλιότερος ἀπὸ τούς Βολιωταίους ἀναφέρεται ὁ Γιαννάκης Βολιώτης ὁ ὁποῖος γεννήθηκε τὸ 1840 καὶ πέθανε τὸ 1909 στό Νεραϊδοχώρι. Εἶχε παιδιά τὸν Κωσταντῆ, τὸ Χρῆστο, τὸ Βασίλη, τὴν Αὐδώκω καὶ τὴ Στιργιάνω.

Ὁ Κωσταντῆς εἶχε τὸ Δημητράκη καὶ τὴν Ἀγλαῖα.

Ὁ Χρῆστος εἶχε τὸ Χαράλαμπο καὶ τὸ Σωτήρη. Ὁ Βασίλης εἶχε τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Ἀλέκο, τὴ Σταυρούλα, τὴ Βιργινία καὶ τὴν Τρισεβγία.

Απ' τούς Καραγιανναιούς αναφέρονται ο Γιάννης και ο Πέτρος Καραγιάννης.

Ο Γιάννης είχε παιδιά τό Δημητράκη, τόν Αποστόλη, τό Βασίλη, τόν Παναγιώτη, τόν Τηλέμαχο και τή Σταυρούλα.

Ο Πέτρος είχε παιδιά τό Χρήστο, τό Δημητράκη, τό Βαγγέλη, τήν Αγορίτσα, τήν Όλγα και τήν Κούλα.

Αναφέρεται άκόμα ότι ή βρύση Καραγιαννη ή Καραϊαν κτίστηκε άπ' την οικογένεια τών Καραγιανναιών.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΡΑΟΥΛΑΣ

Η οικογένεια Καραούλα είναι και αυτή νέα στό Νεραϊδοχώρι. Στο χωριό ήρθε τό 1945 ο Χαρίλαος Καραούλας άπ' τό Δραμιζι (Κοτρώνι) Τρικάλων και παντρεύτηκε τή Χρυσούλα του Βασίλη Νέου.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Αναφέρεται ότι ή οικογένεια Κοντογιάννη είναι παλιά οικογένεια του χωριού και είχε τό έπωνυμο Μαργιόλης.

Αργότερα δημιουργήθηκε τό έπωνυμο Κοντογιάννης, ίσως άπ' τό όνομα Γιάννης ο κοντός. Τελικά επικράτησε τό έπωνυμο Κοντογιάννης και γραφτηκε στα μητρώα τής Κοινότητας.

Ως παλιότεροι Κοντογιανναίοι αναφέρονται ο Θόδωρος και ο Κώστας.

Ο Θόδωρος Κοντογιάννης είχε παιδιά τό Γιαννάκη και τό Μήτσιο.

Ο Κώστας Κοντογιάννης είχε τό Στέφο, τόν Παναγιώτη, τό Σωτήρη, τήν Τσιβούλα, τή Βαγγελή και τή Ρήνα.

Ο Γιαννάκης είχε τό Σωτήρη, τό Γιώργο, τή Χρυσούλα, τήν Αφροδίτη, τήν Κωσταντινιά και τήν Ελένη.

Ο Μήτσιος είχε τόν Παναγιώτη, τόν Μιλτιάδη, τό Γιώργο, τό Χρήστο και τό Στέφο.

Ο Στέφος είχε τόν Περικλή, τό Χρήστο, τόν Αποστόλη και τόν Κώστα.

Ο Παναγιώτης είχε τό Γιώργο, τό Μήτσιο, τόν Κώστα, τόν Πέτρο και τόν Μιλτιάδη.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΟΝΤΟΚΩΣΤΑΣ

Η οικογένεια Κοντοκώστα αναφέρεται ως παλιά οικογένεια του χωριού. Τό έπωνυμο δημιουργήθηκε μάλλον άπ' τό όνομα Κώστας ο κοντός ή Κοντοκώστας. Ο Θανάσης Κοντοκώστας είχε παιδιά τό Λια, τήν Αρετή και τήν Πολυξένη.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΟΡΚΟΒΕΛΟΣ

Ἡ οικογένεια τῶν Κορκοβελαιῶν εἶναι νεώτερη στό Νεραϊδοχώρι. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι ἦρθαν ἀπ' τό χωριό Βαρδάρη (Παράμερο) Τρικάλων τό 1870 περίπου καί ἦταν κτηνοτρόφοι. Πρῶτα εἶχαν τό ἐπώνυμο Γιακουβῆς καί ἀργότερα πῆραν τό ἐπώνυμο Κορκόβελος, ἴσως ἀπό παρατσούκλι. Οἱ παλιότεροι Νεραϊδοχωριῖτες παρεχώρησαν στήν ἄκρη τοῦ χωριοῦ ἕνα κομμάτι γῆς γιά τοῦς Γιακουβαίους καί σιγά-σιγά αὐξήθηκε ἡ οικογενειακή τους ρίζα. Τό ἐπώνυμο Γιακουβῆς ἐγκαταλείφθηκε ἀπ' τοῦς περισσότερους καί ἐπικράτησε τό ἐπώνυμο Κορκόβελος. Ὡς παλιότεροι Κορκοβελαιοὶ ἀναφέρονται, ὁ Κώστας, ὁ Θύμνιος, ὁ Μῆτρος, ὁ Θανάσης καί ὁ Βασίλης.

Ὁ Κώστας εἶχε παιδιά τό Βαγγέλη, τό Θεό, τή Σάφω, τήν Ὀλγα καί τή Φανίτσα.

Ὁ Θύμνιος εἶχε τό Θανάση, τό Θόδωρο, τόν Παναγιώτη, τό Χριστάκο, τό Μιχο καί τή Μαρούσιω.

Ὁ Θανάσης εἶχε τό Γιῶργο, τό Νίκο, τή Βιργινία καί τή Σιάνω.

Ὁ Βασίλης εἶχε τό Χρῆστο, τό Μῆτρο, τήν Πανάγιω, τή Ζώιου, τήν Ἐλένη, τήν Κυριακούλα, τήν Τασία καί τή Σάφω.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΟΥΡΚΟΥΝΗΣ

Ἡ οικογένεια Κουρκούνη ἀναφέρεται ὅτι ἦταν παλιά οικογένεια τοῦ χωριοῦ. Ὡς παλιότερος ἀπ' τοῦς Κουρκουναίους ἀναφέρεται ὁ Βασίλης Κουρκούνης. Ὁ Βασίλης εἶχε παιδιά τό Γιῶρ' τόν Ἄντωνη καί τό Μῆτρο.

Ὁ Γιῶρ'ς παντρεύτηκε τή Ρήνω Σκληνισιώτη. Εἶχε παιδιά τό Βασίλη, τόν Ἀριστείδη, τό Θεμιστοκλῆ, τή Βανθία, τήν Ἀλεξάνδρα καί τήν Εὐτυχία.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

Βλέπε ἐπώνυμο ΧΡΙΠΑΤΣΙΟΣ.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΜΕΚΙΑΣ

Τό ἐπώνυμο Μέκίας ἀναφέρεται ὡς παλιά οικογένεια τοῦ Βετερνίκου. Ὡς παλιότεροι ἀναφέρονται ὁ Χρῆστος Μέκίας καί ὁ Γιῶργος Μέκίας.

Ὁ Χρῆστος εἶχε παιδιά τόν Τάκη, τό Γιαννάκη, τό Βασίλη, τόν Κώστα, τόν Ἀποστόλη, τή Στιργιάνω καί τή Σίρμω.

Ὁ Τάκης εἶχε τό Χρῆστο, τό Νίκο, τό Λία καί τήν Παρασκευή.

Ὁ Γιαννάκης εἶχε τό Γρηγόρη, τόν Τηλέμαχο, τό Νίκο, τή Χρυσούλα καί τήν Ἀθηνᾶ.

Ὁ Βασίλης εἶχε τό Γιῶργο καί τήν Ἀγορίτσα.

Ο Κώστας είχε τό Γιώργο, τόν Ήλια, τό Θανάση, τήν Ελένη καί τή Σοφία.
Ο Αποστόλης είχε τόν Τάκη, τόν Κώστα, τό Χρήστο, τό Σωτήρη καί τήν
Ελπινίκη. Ο Γιώργος είχε τήν Πανάγιω.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΜΙΧΟΣ

Βλέπε ἐπώνυμο ΧΡΙΠΑΤΣΙΟΣ.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΜΠΑΣΙΟΥΚΑΣ

Η οικογένεια Μπασιούκα είναι νεώτερη στό Νεραϊδοχώρι. Αναφέρεται ότι ο Θανάσης Μπασιούκας ήρθε απ' τό Γρεβενό ή Γρεβενοσέλι (Νεραίδα) Τρικάλων καί παντρεύτηκε στό χωριό τήν Τασία του Βασίλη Κορκόβελου. Ο Θανάσης Μπασιούκας ήταν πρόεδρος του χωριού τό 1939. Τότε έγινε ή σύνδεση του δρόμου Περούλι-Νεραϊδοχώρι μέ προσωπική εργασία τών κατοίκων του χωριού.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΜΠΡΕΛΛΑΣ

Η οικογένεια Μπρέλλα είναι νεώτερη στό Νεραϊδοχώρι. Αναφέρεται ότι ο Τάκης Μπρέλλας ήρθε στό χωριό απ' τό Πλώπ (Νέα Πεύκη) Τρικάλων καί παντρεύτηκε τή Χαρίκλεια Κοντοβουνίσου. Ο Τάκης Μπρέλλας είχε παιδιά τό Σωτήρη, τόν Κώστα, τό Λια, τό Γιώργο, τόν Αποστόλη, τήν Ελένη, τήν Πανάγιω, καί τή Σοφία.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΝΕΟΣ

Βλέπε ἐπώνυμο ΧΡΙΠΑΤΣΙΟΣ.

ΤΟ ΕΙ'ΩΝΥΜΟ ΝΙΑΒΗΣ

Αναφέρεται ότι ή οικογένεια τών Νιαβαίων είναι νεώτερη στό Νεραϊδοχώρι. Οι Νιαβαίοι ήρθαν απ' τό Γκιώνθι (Λιβαδοχώρι) Τρικάλων τό 1865 περίπου καί εργάζονταν σάν κοληγάδες στό μοναστήρι τής άγίας Παρασκευής. Ως πρώτοι κάτοικοι αναφέρονται τ' άδέρφια Γιαννάκης Νιαβής, Λάμπρος καί Γιώργος.

Ο Λάμπρος Νιαβής παντρεύτηκε στό Νεραϊδοχώρι τήν Τσιβούλα του Μήτρου Νέου.

Ο Γιαννάκης είχε παιδιά τό Ντούλα ή Κωσταντούλα, τό Στέργιο, τό Λια, τό Σπύρο, τό Βαγγέλη καί τή Ρήνω.

Ο Λάμπρος είχε τό Στέφο, τό Γιώργο, τό Νικολάκη, τό Μήτρο, τή Λιμώνω καί τήν Ασπασία.

Ο Γιώργος είχε τόν Κώστα, τό Χρήστο, τό Νικολάκη καί τόν Άνδρέα.

Η γενιά τών Νιαβαίων είναι μάλλον Ήπειρώτικης καταγωγής. Ήταν διασκορπισμένοι σέ διάφορα μέρη τής Ήπειρου, αλλά οί περισσότεροι ήταν κάτοικοι του χωριού Καλέντζι Ιωαννίνων. Μέ τίς μετακινήσεις πού έκαναν νά ξεχειμάσουν τά γιδοπρόβατα, διασκορπίστηκαν σέ διάφορα μέρη τής Ελλάδας. Άλλοι ήρθαν πρós τό νομό Τρικάλων καί άλλοι πήγαν σέ άλλους νομούς.

Μερικοί άπ' τούς Νιαβαίους ξεχειμάζαν μαζί μέ άλλους Καλεντζιώτες στήν περιοχή Σπέντζουρα του Δήμου Τριτέας στό Νομό Αχαΐας. Εκεί δημιούργησαν δικό τους χωριό καί τό όνόμασαν Καλέντζι, πρós τιμή τής ιδιαίτερης πατρίδας τους. Εκεί γεννήθηκε ό άείμνηστος Γεώργιος Παπανδρέου καί είναι ή πατρίδα του πρωθυπουργού Άνδρέα Παπανδρέου. Είναι γενιά μεγάλης δραστηριότητας καί δημιουργίας καί γενιά πού γέννησε πολλές όμορφες γυναίκες στή δυτική Ελλάδα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Αναφέρεται ότι τό έπώνυμο Ντινόπουλος προήλθε άπ' τό όνομα Κων/νος ή Ντινος ή Ντινόπουλος. Έτσι δημιουργήθηκε τό έπώνυμο Ντινόπουλος. Από τήν οικόγένεια Ντιναίων ή Ντινοπουλαίων αναφέρονται ό Γιώργος, ό Γιάννης, ό Αναγνώστης, ό Δημητράκης, ό Θανάσης, ό Βασίλης, ό Μάρκος καί ό Θεμιστοκλής.

Ο Γιώργος είχε παιδί τό Σωτήρη.

Ο Αναγνώστης είχε τόν Κώστα καί τόν Τάκη.

Ο Θανάσης είχε τόν Παναγιώτη καί τό Θόδωρο.

Ο Δημητράκης είχε τόν Κώστα.

Ο Βασίλης είχε τό Θανάση.

Ο Θεμιστοκλής Ντινόπουλος είχε τό Γιάννη, τόν Κώστα, τήν Ελένη καί τήν Παρασκευή.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΝΤΟΒΑΣ

Η οικόγένεια Ντόβα είναι σαρακατσιάνικης καταγωγής. Στο χωριό ήρθαν τό 1885 περίπου ό Κώστας Ντόβας καί ό Σπύρος Ντόβας. Ο Κώστας παντρεύτηκε τή Ρήνω Χάψα καί ό Σπύρος τής Βαγγελή Χάψα.

Ο Σπύρος είχε παιδιά τό Βαγγέλη, τό Δημητράκη, τό Γιώργο, τή Χρυσούλα καί τήν Αλεξάνδρα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τό επώνυμο Παπαθανασίου είναι πολύ νέο στο Νεραϊδοχώρι. Αναφέρεται ότι ο Κώστας Παπαθανασίου ήρθε απ' την Πύρρα Τρικάλων τό 1935 καί παντρεύτηκε τή Χρυσούλα του Βαγγέλη Νέου.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΠΑΤΡΑΣ

Η οικογένεια τῶν Πατραίων είναι καί αὐτή νεώτερη στό Νεραϊδοχώρι. Αναφέρεται ότι ὁ Σωτήρης Πάτρας ήρθε απ' τό Πλώπ (Νέα Πεύκη) Τρικάλων καί παντρεύτηκε στό χωριό τήν Κωσταντώ του Κόκκαλη. Ὁ Σωτήρης εἶχε παιδιά τόν Κώστα, τό Γιάννη, τό Μήτσιο, τήν Κατερίνη, τή Γιωργίτσα καί τή Χρυσούλα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΠΡΙΟΝΑΣ

Η οικογένεια τῶν Πριοναίων είναι καί αὐτή νεώτερη στό Νεραϊδοχώρι, ἀρβανίτικης καταγωγῆς. Στό χωριό ήρθε ὁ Σπύρος Κοῦφος ἢ Πήλιος απ' τό χωριό Στρατομπέρδα Κορυτσᾶς τό 1890 περίπου. Εἶχε παιδιά τό Σταῦρο, τή Ζώιου, τή Βασίλω καί τήν Κίτσα.

Ὁ Σταῦρος παντρεύτηκε τήν Κούλα Κορκόβελου, ἡ Ζώιου τό Βασίλη Νέο, ἡ Βασίλω τόν Κωσταντῆ Χάψα καί ἡ Κίτσα τόν Κώστα Λάζο.

Ὅταν ὁ Σπύρος Κοῦφος ἢ Πήλιος ήρθε στό χωριό, γνώριζε τήν τέχνη του πριονᾶ καί ἐργάζονταν στά νεροπρίονα του χωριού. Οἱ χωριανοί τόν φώναζαν πριονᾶ. Ἔτσι δημιουργήθηκε τό επώνυμο Πριονᾶς.

Ὁ Σταῦρος Πριονᾶς εἶχε παιδιά τό Στέφο, τόν Κώστα, τό Γιῶργο, τό Σωτήρη, τό Δημητράκη, τήν Ἀγορίτσα, τή Βαγγελή, τήν Οὐρανία καί τή Φανούλα.

Ὁ Σταῦρος Πριονᾶς εἶχε δικό του νεροπρίονο στη θέση ξυλοδιόφυρο καί διατηρήθηκε μέχρι τό 1914. Ἀργότερα ὁ Σταῦρος ἔκανε τό μαραγκό, τό μυλωνᾶ καί τό μάστορα στά μαντάνια καί στίς ντριστελες. Πέθανε στό Νεραϊδοχώρι τό 1942.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΣΙΟΥΛΗΣ

Αναφέρεται ότι ἡ οικογένεια Σιούλη ἦταν παλιά οικογένεια του χωριού. Απ' τήν οικογένεια Σιούλη ἀναφέρεται ὁ Δημητράκης, ὁ Θανάσης, ἡ Τσιβούλα, ἡ Στυλιανή καί ἡ Ὀλγα.

Ὁ Δημητράκης εἶχε παιδιά τό Γιῶργο, τό Σωτήρη καί τήν Ἐλευθερία. Ὁ Θανάσης εἶχε τό Χρήστο, τόν Κώστα καί τή Σταυρούλα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΣΟΥΚΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΠΛΑΣ

Οι οικογένειες τῶν Σουκαίων καί τῶν Διπλαίων εἶναι σαρακατσάνικης καταγωγῆς καί ἤρθαν ἀπ' τό Παχτούρι Τρικάλων. Ἦταν τρία ἀδέρφια, ὁ Βασίλης, ὁ Γιώργος καί ὁ Λίας μέ τό ἐπώνυμο Λιάκος. Ὁ Μεγαλύτερος ἀδερφός Βασίλης Λιάκος ἔφυγε ἀπ' τό Παχτούρι γιά νά βρεῖ καλύτερη ζωή. Ὅταν ἔφυγε καί πῆρε τούς δρόμους, οἱ συγγενεῖς του νόμιζαν ὅτι θά χαθεῖ καί τόν ἔλεγαν Σουκακίάρη ἢ Σουκάκια ἢ Σούκια (ἀπ' τό σοκάκι). Ἔτσι δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Σούκίας.

Ἐπίσης ὑπάρχει ὁμως καί μιά ἄλλη ἐκδοχή. Ὁ Βασίλης Λιάκος ἦταν τσοπάνος καί μαζί του εἶχε ἕνα τσοπανόσκυλο πού ἄκουγε στίς λέξεις σου-σου καί ὁρμούσε στούς κλέφτες πού ἤθελαν νά πάρουν τά πρόβατα ἀπ' τό κοπάδι του. Γι' αὐτό τόν ἔλεγαν Σούκα ἢ Σούκια καί ἀργότερα δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Σούκίας.

Ὁ ἀδερφός του Γιώργος Λιάκος ἦταν ψιλός καί βιάδιζε λίγο πλάγια, (δίπλα) ἢ κοιμότανε πλάγια καί γι' αὐτό τόν ἔλεγαν Δίπλα. Ἔτσι δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Δίπлас.

Ὁ Τρίτος ἀδερφός Λίας παρέμεινε μέ τό ἐπώνυμο Λιάκος καί ἐγκαταστάθηκε στά Τρικάλα.

Ὁ Βασίλης Σούκίας εἶχε παιδιά τό Γιώργο, τό Βαγγέλη, τό Θανάση, τό Νίκο, τήν Ἀγορίτσα, τήν Ἐλένη καί τή Σίρμω.

Ὁ Γιώργος εἶχε τό Βασίλη, τό Σωτήρη καί τό Μῆτρο.

Ὁ Βαγγέλης εἶχε τό Χρήστο, τό Βασίλη, τό Νίκο καί τό Θανάση.

Ὁ Θανάσης εἶχε τό Δημητράκη, τόν Κώστα, τό Γιώργο καί τό Νίκο.

Ὁ Νίκος εἶχε τόν Ἀχιλλέα, τό Γιώργο, τό Δημητράκη καί τόν Ἀποστόλη.

Ὁ Γιώργος Δίπлас εἶχε παιδιά τό Βαγγέλη καί τό Σπύρο.

Ὁ Βαγγέλης εἶχε τό Φανάκο, τόν Ἀλέκο, τό Γιώργο, τή Σοφία καί τή Γλυκερία.

Ὁ Σπύρος εἶχε τόν Παύλη, τό Χρήστο, τό Γιώργο, τόν Πάνο, τή Μαριγούλα, τή Λένω καί τή Φέβρω.

Ὁ Βασίλης Σούκίας ἤρθε στό Νεραϊδοχώρι τό 1870 περίπου. Ἀναφέρεται ὅτι ἦταν μέγας τσελιγκας τοῦ χωριοῦ καί τό 1909 εἶχε 2.000 πρόβατα, 600 γίδια, 120 γελάδια καί 60 ἀλογομούλαρα μονοσήμαδα.

Τό χειμῶνα οἱ Σουκαῖοι ξεχειμάζαν στό συνοικισμό τελεξεῖ ἢ ταχτιλτζῖ κοντά στό Βελεστίνο Μαγνησίας. Ἀργότερα τό 1926 ἀγόρασαν 3.500 στρέμματα βοσκολίβαδα ἀπ' τήν οικογένεια Πάππου καί ἔχτισαν δικό τους χωριό. Τό χωριό τό ὀνόμασαν «Ἀγροκήπιο» καί ἀνήκει στό νομό Λαρίσης.

Ὁ σαρακατσιάνος Μαλαμούλης ἀπ' τό χωριό Μουσαφακλί (Κοκκίνα) Μαγνησίας διηγήθηκε τό ἐξῆς γιά τούς Σουκαῖους. «Ὅταν ξικίναγι τοῦ τσιλιγκάτου τ' Σούκια νά πάει γιά ξικαλουκιργιό στά β' νά, ἢ μπρουσνέλα

ἦταν στού Ἴρενι (Ἰασπρόγια) Φαρσάλων καί ἡ πιανέλα στού Μπιρτσιφλί (ἸΑερινό) Μαγνησίας».

Σήμερα στό ἸΑγροκήπιο Λαρίσης κατοικοῦν 15 οἰκογένειες Σουκαίων καί τό χωριό ἔχει ἀλλάξει ὄψη. Τά βοσκολίβαδα ἔγιναν καλλιεργήσιμα χωράφια καί μερικά φυτεύτηκαν μέ καρποφόρα δένδρα.

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μέ τήν κτηνοτροφία καί τή γεωργία.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΣΟΥΡΛΑΣ

Ἡ οἰκογένεια Σούρλα εἶναι σαρακατσιάνικης καταγωγῆς καί ἐγκαταστάθηκε στό Νεραϊδοχώρι τό 1870 περίπου.

ἸΑναφέρεται ὅτι πρῶτος ἦρθε στό χωριό ὁ Κώστας Σούρλας ἀπ' τό Σιράκο ἸΑωαννίνων. Ὁ Κώστας εἶχε παιδιά τό Μῆτρο, τό Βαγγέλη, καί τό Γιάννο.

ἸΑΟ Μῆτρος εἶχε τό Βασίλη, τό Βαγγέλη, τό Χρῆστο, τή Στιργιάνω, τή Γιούλα καί τή Ζώιου.

ἸΑΟ Βαγγέλης εἶχε τόν Κώστα.

ἸΑΟ Γιάννος εἶχε τό Μῆτρο, τό Χρῆστο, τό Γιῶργο, τή Ρήνω καί τή Σωτηρούλα.

ἸΑΟ Βασίλης εἶχε τό Σωτήρη, τό Γιῶργο, τόν Τάκη, τόν ἸΑχιλλέα καί τό Λεωνίδα.

ἸΑΟ Βαγγέλης εἶχε τόν ἸΑριστείδη, τό Δημητράκη, τήν ἸΑνθούλα, τήν Εὐθαλία καί τήν ἸΑλεξάνδρα.

ἸΑΟ Χρῆστος εἶχε παιδί τό Χρῆστο.

ἸΑΟ Κώστας εἶχε τό Λία, τό Βαγγέλη, τήν ἸΑγαθή καί τήν Παρασκευή.

ἸΑΟ Μῆτρος εἶχε τό Γιῶργο, τόν Πέτρο, τό Γιάννη, τήν ἸΑλένη καί τή Βαγγελή.

ἸΑΟ Χρῆστος εἶχε τόν ἸΑχιλλέα.

ἸΑΟ Γιῶργος εἶχε τό Βασίλη καί τό Γιῶργό.

ἸΑΑναφέρεται ἐπίσης ὅτι ὁ Κώστας Σούρλας ἔκτισε τό σχολεῖο τοῦ χωριοῦ τό 1908.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΤΟΥΡΝΑΒΙΤΗΣ

Ἡ οἰκογένεια τῶν Τουρναβιταίων ἀναφέρεται ὡς παλιά οἰκογένεια τοῦ Βετερνίκου. ἸΑΑναφέρεται ἀκόμα ὅτι ἡ οἰκογένεια Τουρναβίτη εἶχε μεγάλο κῦρος καί σεβασμό στό χωριό. Ὡς παλιότερος ἀναφέρεται ὁ Γρηγόρης Τουρναβίτης. ἸΑΟ Γρηγόρης εἶχε παιδί τόν ἸΑλέκο Τουρναβίτη. Ὁ ἸΑλέκος εἶχε τόν ἸΑριστοτέλη, τό Γιῶργο, τόν ἸΑποστόλη, τήν Εὐθαλία, τήν ἸΑγορίτσα, τή Βιργινία καί τήν ἸΑλένη.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΤΣΙΟΒΟΛΟΣ

Ἡ οἰκογένεια Τσιόβολου εἶναι νεώτερη στό χωριό. Ἀναφέρεται ὅτι ὁ Χρῆστος Τσιόβολος ἦρθε ἀπ' τό Κοθώνι (Πολυνέρι) Τρικάλων τό 1955 καί παντρεύτηκε τήν Ἀγορίτσα τοῦ Βασίλη Μέκια.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΤΣΙΠΑΣ

Ἀναφέρεται ὅτι ἡ οἰκογένεια Τσίπα εἶχε πρῶτα τό ἐπώνυμο Νούσιας καί ἀργότερα δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Τσίπας, ἴσως ἀπό παρατσούκλι. Ἐτσι τό ἐπώνυμο Τσίπας ἐπικράτησε μέχρι σήμερα καί ἀναφέρεται στά μητῶα τῆς κοινότητας.

Ὡς παλιότεροι ἀπ' τήν οἰκογένεια Τσίπα ἀναφέρονται ὁ Σωτήρης, ὁ Μῆτρος, ἡ Βάγγιω καί ὁ Κωσταντῆς.

Ὁ Σωτήρης εἶχε παιδιά τό Μιχάλη, τό Χρῆστο, τό Νίκο, τό Θόδωρο, τήν Φανίτσα καί τήν Κούλα.

Ὁ Μῆτρος εἶχε τόν Τάσο, τόν Κώτσιο, τή Λίτσα καί τή Ρήνω.

Ὁ Κωσταντῆς εἶχε τόν Τηλέμαχο, τόν Ἡλία, τόν Ἀποστόλη, τό Βασίλη, τή Μαρίνα καί τήν Ἀνδριάνα.

Ὁ Μιχάλης εἶχε τόν Παναγιώτη καί τό Σωτήρη. Ὁ Χρῆστος εἶχε τόν Πέτρο, τό Στέφο, τήν Καίτη καί τή Λιλή.

Ὁ Θόδωρος εἶχε τό Γιῶργο, τήν Ἄννα καί τή Σωτηρούλα.

Ὁ Τάσος εἶχε τόν Παῦλο, τό Γιῶργο, τό Σωτήρη, τό Σπύρο, τόν Παντελῆ, τήν Κούλα καί τή Χρυσούλα.

Ὁ Κώτσιος εἶχε τό Βασίλη, τό Γιῶργο, τόν Πέτρο, τή Σταυρούλα, τή Βέργια, τή Λένη καί τή Ζώιου.

Ὁ Τηλέμαχος εἶχε τόν Κώστα καί τό Θανάση. Ὁ Βασίλης εἶχε τόν Ἡλία καί τή Ζωῖτσα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΦΙΛΟΣ

Ἀναφέρεται ὅτι ἡ οἰκογένεια Φίλου εἶναι παλιά οἰκογένεια τοῦ χωριοῦ.

Ὁ Μῆτρος Φίλος εἶχε γυναίκα τήν Περδίκω καί κορίτσια τή Σιάνω, τή Βάγγιω καί τήν Τσιβούλα. Ἡ Σιάνω παντρεύτηκε τόν Κώστα Νιαβῆ, ἡ Βάγγιω τό Χρῆστο Βολιώτη καί ἡ Τσιβούλα τό Χρῆστο Καλαντζῆ ἀπ' τό Παχτούρι Τρικάλων. Ὁ Χρῆστος Καλαντζῆς ἦρθε γαμπρός στό Μῆτρο Φίλο καί ἄλλαξε τό ἐπώνυμό του γιά νά διατηρηθεῖ τό ἐπώνυμο τοῦ πεθεροῦ του. Ὁ Χρῆστος Φίλος εἶχε παιδιά τό Γιάννη καί τό Δημητράκη. Ὁ Γιάννης εἶχε τό Σωτήρη καί τήν Λούλα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ

Αναφέρεται ότι η οικογένεια τῶν Χατζηπετραίων εἶναι παλιά καὶ πλούσια οικογένεια τοῦ Βετερνίκου. Τό ἐπώνυμο Χατζηπέτρος εἶναι σύνθετο, ἀπ' τό ὄνομα Πέτρος καί Χατζῆς. Τό θρησκευτικό τίτλο τοῦ Χατζῆ ἐπαιρνε ἀπ' τόν Πατριάρχη ὁποῖος πήγαινε στα Ἱεροσόλυμα. Ἐτσι δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Χατζηπέτρος.

Ὡς παλιότερος ἀπ' τοὺς Χατζηπετραίους ἀναφέρεται ὁ Γούσιος Χατζηπέτρος.

Ὁ Γούσιος εἶχε παιδιά τό Χριστόδουλο, τό Γιαννάκη, τό Σταθακή καί τόν Πετράκη. Ὁ Γούσιος Χατζηπέτρος ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς μεγάλους τσελιγκάδες στήν περιοχή τ' Ἀσπροπόταμου μέ 4.000 γιδοπρόβατα καί 170 ἀλογομούλαρα. Ἀναφέρεται ἀκόμα ὅτι τό Βαθύρεμα, τό Βαρδάρη (Παράμερο) καί ἡ Βιτσιστα (Μεσοχώρα) Τρικάλων ἦταν τσιφλίκια τοῦ Γούσιου Χατζηπέτρου.

Ὁ Χριστόδουλος Χατζηπέτρος γεννήθηκε τό 1794 στό Βετερνικό ἀπ' τή Ξανθή Χατζηπέτρου, θυγατέρα τοῦ ἀρχοντα Δημάκη ἀπ' τό Χαλίκι Τρικάλων.

Ἐπίσης ἀναφέρεται ὅτι ἡ πέτρινη γέφυρα στή Σμίξη καί ὁ δρόμος πρός τό Ξυλοδιόφυρο χτίστηκαν ἀπ' τήν οικογένεια τῶν Χατζηπετραίων.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΧΑΨΑΣ

Ἡ οικογένεια τῶν Χαψαίων ἀναφέρεται ὡς παλιά οικογένεια τοῦ χωριοῦ. Ὡς παλιότερος ἀπό τοὺς Χαψαίους ἀναφέρεται ὁ Γιάννης Χάψας.

Ὁ Γιάννης Χάψας εἶχε παιδιά τόν Κωσταντῆ, τό Θανάση, τό Χρῆστο, τόν Αναγνώστη καί τή Βάγγιω.

Ὁ Κωσταντῆς εἶχε παιδιά τό Νικολάκη, τόν Τάσο, τό Γιῶργο, τή Βαῖτσα, τή Μαρία, τή Γιαννούλα καί τή Στυλιανή.

Ὁ Θανάσης εἶχε τό Στέφο, τόν Πέτρο καί τόν Παναγιώτη.

Ὁ Χρῆστος εἶχε τό Θύμνιο, τό Θανάση, τό Γιάννη, τή Ρήνω καί τή Βασιλω.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΧΡΙΠΑΤΣΙΟΣ-ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΣ

Ἡ οικογένεια τῶν Χριπατσαίων ἀναφέρεται ὅτι ὑπῆρχε πρὶν ἀπ' τό 1821 στό Νεραῖδοχώρι. Ὁ Γιῶργος ἢ Γιῶρ'ς Χριπάτσιος ἀναφέρεται ὡς τσελιγκας τοῦ χωριοῦ μέ 3.000 γιδοπρόβατα, γελάδια καί ἄλογα. Εἶχε παιδιά τό Θόδωρο, τό Μίχο καί τό Μαργαρίτη. Ἀργότερα τὰ ὀνόματα Μίχος καί Μαργαρίτης ἔγιναν ἐπώνυμα. Ἐτσι δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Μίχος καί Μαργαρίτης. Τό 1823 ὅταν τὸ χωριό κήκε ἀπ' τοὺς Τούρκους, οἱ χωριανοί

ἔφυγαν καί μεταφέρθηκαν σέ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδας. Μερικοί πῆγαν στό χωριό Στύρφακα Λαμίας.

Ἐπὶ ὅταν ἐπέστρεφαν σιγά-σιγά στό χωριό, ἔπαιρναν τό ὄνομα τοῦ καινούργιου δηλ. τοῦ νέου στό χωριό. Ἐτσι μερικοί ἀπ' τοὺς Χριπατσαίους ὀνομάστηκαν νέοι καί δημιουργήθηκε τό ἐπώνυμο Νέος.

Ἐπί τοῦ Θόδωρου Χριπατσαίου εἶχε παιδιά τό Μῆτρο Νέο, τό Νικόλα Νέο, τό Φώτη Νέο, τό Γιάννο Νέο καί τήν Μαριώ.

Ἐπί τοῦ Μαργαρίτη Χριπατσαίου εἶχε παιδιά τόν Πέτρο Μαργαρίτη, τό Γιαννάκη Μαργαρίτη, τό Μῆτρο Μαργαρίτη καί τόν Τριαντάφυλλο Μαργαρίτη.

Ἐπί τοῦ Μίχου Χριπατσαίου εἶχε παιδιά τό Νικόλα Μίχο καί τόν Ἀρέστο Μίχο. Ἐπί τοῦ Γιάννου Νέου εἶχε παιδιά τόν Παναγιώτη Νέο καί τόν Κώστα Νέο.

Ἐπομένως τά ἐπώνυμα Χριπατσαίου, Μαργαρίτης, Μίχος καί Νέος εἶναι ἀπ' τήν ἴδια οἰκογενειακή ρίζα.

ΤΟ ΕΠΩΝΥΜΟ ΧΡΥΣΙΚΟΣ

Ἡ οἰκογένεια Χρυσικοῦ ἀναφέρεται ὡς παλιά οἰκογένεια τοῦ Βετερνίκου. Ἀπόγονος τῆς οἰκογένειας αὐτῆς εἶναι ὁ Τάκης Χρυσικός πού παντρεύτηκε τήν Αὐδώκω τοῦ Μῆτρου Βολιώτη.

Ἐπί τοῦ Τάκης Χρυσικός εἶχε παιδιά τό Γιῶργο, τό Σωτήρη, τόν Παντελῆ, τό Γιάννη καί τή Σταυρούλα.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΟΥ ΤΖΙΟΥΤΖΙΟΥΦ΄ Σ

Μιά φουρά κ' έναν κινό ήταν ένας Βασιλιάς, ένας Δράκος κι ένας Τζιουτζιούφ'ς. Ού Βασιλιάς ήθιλι νά ξικάν' ή τού Δράκου ή τού Τζιουτζιούφ'. Ού Τζιουτζιούφ'ς ήταν πουλύ έξυπνους κι πειραχτίριους. Μιά μέρα κοιμάνταν ού Δράκος μί τή Δράκινα. Πάει ού Τζιουτζιούφ'ς κι τραβάει τήν τσέργα (βιλέντζα).

- Δράκινα μί ξισκέπασις, λέει ού Δράκος.
- Ίσι μί ξισκέπασις λέει ή Δράκινα.

Σκιπάσ' καν' πάλι. Αφοῦ τ'ς πῆρι ού ὕπνους, πάει πάλι ού Τζιουτζιούφ'ς, τραβάει τήν τσέργα, τήν παίρ' κι πάει πέρα ἀπ' τού πουτάμ'. Ξυπνάει ού Δράκος μί τή Δράκινα, τηράν, π' θινά ή τσέργα. Τότι κατάλαβαν. Ού Τζιουτζιούφ'ς μās πῆρι τήν τσέργα εἶπαν.

Σ' κώνιτι ού Δράκος ψάχν', ού Τζιουτζιούφ'ς ήταν πέρα ἀπ' τού πουτάμ'.

- Ἄχ Τζιουτζιούφ' τί μ' ἔχ'ς κάν', λέει ού Δράκος.
- Ἀκόμα, ἀκόμα τί ἔχ'ς νά πάθ'ς κι δέν τού ξέρ'ς, λέει ού Τζιουτζιούφ'ς. Τή δεύτιρ' φουρά σ' κώνιτι ού Τζιουτζιούφ'ς κι πάει στού κατώ νά παρ' τ' ἄλουγου τ' Δράκου. Μπαίν' ἀπ' κάτ' στού παχνί, τραβάει τού καπίστρ', χλιμιτροῦσι τ' ἄλουγου κι τ' ἀφήν'. Ἀκούει ού Δράκος, πάει, τηράει, δέ βλέπ' τίπουτα. Στού παχνί ού Τζιουτζιούφ'ς ζαρουμένους. Μιά, δυό, τού λύν' τ' ἄλουγου, τού παίρ' κι πάει πέρα ἀπ' τού πουτάμ' πάλι ού Τζιουτζιούφ'ς. Σ' κώνιτι τού προῦι ού Δράκος π' θινά τ' ἄλουγου.

- Ἄχ βρέ Δράκινα, τί ἔχουμι πάθ', πάει τ' ἄλουγου μās τού πῆρι ού Τζιουτζιούφ'ς.

Πάει στού πουτάμ', βλέπ' τ' ἄλουγου.

- Ἄχ βρέ Τζιουτζιούφ', τί μ' ἔχ'ς κάν', μί πῆρις τήν τσέργα, μί πῆρις κι τ' ἄλουγου.

- Ἀκόμα, ἀκόμα τί ἔχ'ς νά πάθ'ς κι δέν τού ξέρ'ς λέει ού Τζιουτζιούφ'ς. Μιά μέρα, ού Τζιουτζιούφ'ς πιρπατοῦσι στού δρόμου κι βρίσκ' έναν παπά.

- Καλημέρα ἰβλουγημένι. - Καλημέρα λέει ού παπάς.

- Ποῦ πās Τζιουτζιούφ'.

- Ποῦ νά πάου ἰβλουγημένι; Μ' ἔστειλι ού Βασιλιάς νά φέρου τού Δράκου ζουντανό. Πῶς νά τούν φέρου; Ἰμένα μί γνουριζ' ού Δράκος.

- Θά σί ποῦ ἰγῶ τί νά κάν'ς τούν λέει ού παπάς. Ἰού εἶσι δυό π'θαμές ἄνθρουπους κι μιά π'θαμή τά γένια. Θά βρεῖς έναν, νά εἶνι τρεῖς π'θαμές ἄνθρουπους κι δυό π'θαμές τά γένια. Θά τούν σκουτώις, θά πάρ'ς τού τουμάρ', θά τού φουρέις ἰσύ κι θά πās στού λόγγου κι θά πιλικās. Γκάπ-γκούπ, γκάπ-γκούπ, θ' ἀκούσ' ού Δράκος κι θά ρθει ἰκειῖ κι ἄμα ρθει ἰκειῖ, θά σί ρουτήσ'.

- Τι κάν'ς αὐτοῦ;
- Φκιάνου ἓνα σιντούκ' θά πείς, νά βάλου τού Τζιουτζιούφ' μέσα.
Θά σί βουηθήσ' .θά φκιάσ'τι τού σιντούκ', κι ἀφοῦ τοῦ φκιάσ'τι, θά τ' πείς ἔμπα μέσα τώρα νά ἰδοῦμι, ἄν τού σπáις ἰσῦ, θά τού σπάσ' κι οὐ Τζιουτζιούφ'ς. Θά τούν κλειδώις καλά κι θά τούν πάρ'ς νά τούν πᾶς στοῦ Βασιλιά.
- Ἄ! ἰβλουγημένι ἰσῦ εἰσι τέτοιους ἀπ' θέλου. Μιά, δυό τούν ἔχ', πάρτουν κάτ' τούν παπά.
- Τούν σφάζ', τούν γδέρν', παίρν' τού τουμάρ', ντένιτι οὔ ἴδιους παπάς κι πάει στοῦ λόγγου. Παίρν' μιά τσικούρα κι ἀρχίζ' νά πιλικάει. Γκάπ-γκούπ, γκάπ-γκούπ, ἀκούει οὐ Δράκους κι πάει ἰκει.
- Βρέ ἰσῦ εἰσι οὐ Τζιουτζιούφ'ς; λέει οὐ Δράκους.
- Ὅχ' δέν εἰμι οὐ Τζιουτζιούφ'ς. Οὐ Τζιουτζιούφ'ς εἶνι δυό π'θαμές ἄνθρουπους κι μιά π'θαμή τά γένια. Ἰγῶ εἰμι τρεῖς π'θαμές ἄνθρουπους κι δυό π'θαμές τά γένια.
- Τι φκιάν'ς ἰδῶ;
- Φκιάνου ἓνα σιντούκ' νά βάλου τού Τζιουτζιούφ' μέσα.
- Τι λές μωρέ; Τούν κιαρατά αὐτόν πού μ' ἔχ' καταστρέψ';
Βουηθάει οὐ Δράκους κι φκιάνουν τού σιντούκ'.
- Ἐμπα μέσα τώρα, λέει οὐ Τζιουτζιούφ'ς τοῦ Δράκου κι ἄν τού σπáις ἰσῦ, θά τού σπάσ' κι οὐ Τζιουτζιούφ'ς. Μπαίν' μέσα οὐ Δράκους, ἀλλά ἔπιρني ἀέρα. Μιά τό `χ', κουμάτια τού σιντούκ'. Φκιάνουν ἄλλου σιντούκ'.
- Ἐμπα μέσα πάλι λέει στοῦ Δράκου.
Μπαίν' μέσα οὐ Δράκους κι τούν κλειδῶν' καλά. Βαρεῖ οὐ Δράκους, βαρεῖ νά σπάσ' τού σιντούκ', δέ μπουροῦσι.
- Ἄνοιξι λέει οὐ Δράκους δέν τού σπάει οὐ Τζιουτζιούφ'ς.
- Καλά σ' ἔχου τώρα τούν λέει οὐ Τζιουτζιούφ'ς. Τούν ζάφτ' στούν ὦμου κι τούν πάει στοῦ Βασιλιά.
- Στούν ἴφιρα λέει οὐ Τζιουτζιούφ'ς.
- Κι πῶς θά τούν γνουρίσου; λέει οὐ Βασιλιάς.
- Ἰγῶ θ' ἀνέβου στοῦ νταβάν' λέει οὐ Τζιουτζιούφ'ς κι ἄνοιξι μιά τρύπα νά τούν ἰδεῖς. Ἄνοιγ' μιά τρύπα μί τήν ἀρίδα οὐ Βασιλιάς, παίρν' ἀέρα οὐ Δράκους, μιά τό `χ' τού σιντούκ', τού σπάει, ὄξου οὐ Δράκους.
- Δέν θ' ἀφήσου κανένα ζουντανό, οὔτι Τζιουτζιούφ', οὔτι Τζιουτζιούφ'να.
- Ἰδῶ εἰμι στοῦ νταβάν' λέει οὐ Τζιουτζιούφ'ς, τίποτα δέ μπορεῖς νά μί κάν'ς.
- Κατέβα κάτ' τούν λέει οὐ Δράκους νά γένουμι ἀδέρφια.
Ξιγιλάσκει οὐ Τζιουτζιούφ'ς, κατιβαίν' κάτ'. Τούν παίρν' οὐ Δράκους κι τούν πάει στή Δράκινα. Παίρν' μιά τριχιά, τούν δέν' καλά κι λέει στή Δράκινα.

- Αῦριου θά τούν πιάισ', θά τούν σφάξ' κι θά τούν μαγειρέψ'. Ἰγώ θά πάου στήν ἴκκλησιά, θά φέρου κόσμου νά τούν φιλέψουμι. Τού προῦϊ, φεύγ' οὐ Δράκους κι πάει στήν ἴκκλησία.
- Βρέ Δράκινα, λέει οὐ Τζιουτζιούφ' ς, ισύ θά μι σφάξ' κι θά μι σφάξ', δέ μι δίν' ς τού μαχαίρ'. νά τού τρουχίσου καλά νά μή μι τυραγνήισ' ; Γιλιώτι ἡ Δράκινα τούν λύν' κι τούν δίν' τού μαχαίρ'. Τρουχάει καλά τού μαχαίρ' οὐ Τζιουτζιούφ' ς, πχιάν' τή Δράκινα, τή σφάζ', τή βάζ' στού καζάν', τή μαγειρέβ', στρών' τού τραπέζ' κι περιμέν' τούν κόσμου νά φᾶν'. Παίρν' κι τού κιφάλ' τ' ς Δράκινα κι τού σκιπάζ' στού κριβάτ' μι τή βιλέντζα.
- Ἐρχουντι οἱ καλισμέν' κι βλέπουν τή Δράκινα νά κοιμᾶτι.
- Ἄφῆστι την λέει οὐ Δράκους, μήν τή ξυπνάτι, γιατί ποιός ξέρ' τί τυράγνια τράβηξι νά τούν σφάξ' κι νά τούν μαγειρέψ'. Τρῶν' καλά οἱ καλισμέν' κι φεύγουν.
- Σ' κών' τή βιλέντζα οὐ Δράκους, τί νά ἰδεῖ! Βλέπ' τού κιφάλ' τ' ς Δράκινα.
- Ἄχ Τζιουτζιούφ' τί μέχ' ς κάν'. Μι πῆρις τήν τσέργα, μή πῆρις τ' ἄλουγου, μι ξέκανις κι τή Δράκινα.
- Ἄκόμα, ἀκόμα τί ἔχ' ς νά πάθ' ς κι δέν τού ξέρ' ς, λέει οὐ Τζιουτζιούφ' ς. Ἔτσ' γλύτουςι οὐ Τζιουτζιούφ' ς, ἔζησαν αὐτοῖ καλά κ' ἱμεῖς καλύτερα.

Ἀφηγητής: Ἀριστείδης Δήμου, χρον. γεν.: 1915, τόπος γεν.: Νεραϊδοχώρι, χρον. ἀφηγ.: Δεκέμβριος 1980, γραμ. γν.: Δ' δημοτικοῦ, τόπος κατοικίας: Νεραϊδοχώρι

ΟΥ ΔΡΑΚΟΥΣ

Μιά φουρά κ' ἓναν κιρό ἦταν ἓνας Δράκους. Οὐ Δράκους ζοῦσι στή Μαριουσα κι ὅταν οἱ τσιλιγκάδισ ἄρμιγαν τὰ πρόβata κι ἔπιρναν τού γάλα, ἔρχοι νταν οὐ Δράκους κι τοῦπινι. Ἄγανάκτ' σαν οἱ τσιλιγκάδισ κι δέν ἤξιραν τί νά ἔάνουν.

Ἐνας χουριανός μικρουκαμουμένους μί τ' ὄνομα Σπανός, βρίσκ' τ' ς τσιλιγκάδισ κι τ' ς λέει:

- Μιά μέρα θά ρθοῦ στού μαντρί νά φάου γάλα.
- Ποῦ νά τού βρεῖς τού γάλα; τού γάλα μᾶς τού τρώει οὐ Δράκους.
- Τί ὠρα ἔρχιτι οὐ Δράκους στού μαντρί; ρουτάει οὐ Σπανός.
- Κατά τ' ς δέκα ἡ ὠρα τού προῦϊ λέν' οἱ τσιλιγκάδισ.
- Ταχιά θά ρθοῦ κ' ἰγώ στού μαντρί κι θ' ἄρμέξουμι τὰ πρόβata μιά ὠρα μπρουσιτίτιρα.

Πᾶν' οἱ τσιλιγκάδισ τήν ἄλλ' μέρα, ἄρμέν' τὰ πρόβata μπρουσιτίτιρα, πίζουν τού γάλα κι κατά τ' ς δέκα ἡ ὠρα φτάν' οὐ Δράκους. Βγαίν' οὐ Σπανός κι τούν λέει.

- Έ! Δράκι είμι κ' ιγώ ιδῶ.
 - Ποιός είσι ισύ;
 - 'Ιγώ ποιός είμι; 'Ιγώ πιάνου τήν πέτρα, τή στίβου κι βγάν' νιρό.
 - Γιά βγάνι λίγου; λέει ού Δράκους.
- Ού Σπανός άντί νά πιάσ' τήν πέτρα, πῆρι ἕνα κουμάτ' τυρί πιγμένου, τῶστιβι κι ἔβγανι νιρό. Πίστιψι ού Δράκους.
- Παίρουμι μιά μέσ' νά ιδουῖμι ποιός εἶνι δυνατότιρους;
 - Παίρουμι λέει ού Σπανός.
- Παίρουμι μιά μέσ', τούν σφίγγ' ού Δράκους, γκούρλουσι τά μάτια ού Σπανός.
- Γιατί τά κάν' ς τά μάτια ἔτσ'; τούν λέει ού Δράκους.
 - Κοιτάζου ποιό βουνό εἶνι ψιλότιρου νά σί πιτάξου λέει ού Σπανός. Φουβήθ' κι ού Δράκους κι τούν αφήν'.
 - 'Αφοῦ είσι κ' ισύ δυνατός θά γένουμι ἀδέρφια. Γένουντι ἀδέρφια.
 - Σπανέ, ιγώ είμι κι καλός κυνηγός λέει ού Δράκους.
 - Κ' ιγώ είμι λέει ού Σπανός.
- Ταχιά θά πᾶμι γιά κυνήγ', νά βαρέσουμι γ' ρούνια. Ξικινᾶν τήν ἄλλ' μέρα νά πᾶν' γιά γ' ρούνια.
- 'Ιγώ λέει ού Δράκους θά πάου νά κυνηγήσου τά γ' ρούνια κ' ισύ θά κάτ' ς ιδῶ καρτέρ' κι ὅταν πιράσουν τά γ' ρούνια νά βαρέισ' ὅσα μπουρεῖς.
- Πάει ού Δράκους νά κυνηγήσ' τά γ' ρούνια κι ού Σπανός ἀπ' τού φόβου τ' ἀνέφ' κι σ' ἕναν ἔλατου.
- 'Αρχίζουσι τά γ' ρούνια νά πιρνᾶν' ἀπ' τού καρτέρ' κι ού Δράκους ἀπού κουντά, μπάμ-μπούμ, μπάμ-μπούμ τά τ' φέκια, προυγκᾶν' τά γ' ρούνια, βαρεῖ κι ἕνα καμιά κατουστή οὐκάδισ κι πάει κι πέφτ' κουντά στού Σπανό. Τού βλέπ' ού Σπανός, ρίχν' δυό τρία τ' φέκια στούν ἄερα κι κατιβαίν' κάτ' ἀπ' τούν ἔλατου. Σί λίγου ἔρχιτι ού Δράκους.
- Βάρισις κανένα; λέει τού Σπανό.
 - Βάρισα ἕνα λέει ού Σπανός.
 - Γιατί δέ βαροῦσις κι ἄλλου κανένα;
 - Βάρισα ἕνα μιγάλου, μᾶς φτάν' αὐτό.
 - Τώρα τί θά τού κάνουμι; λέει ού Δράκους.
 - Θά τού γδάρουμι κι θά τού ψήσουμι λέει ού Σπανός.
 - 'Ιγώ θά πάου γιά ξύλα λέει ού Δράκους κ' ισύ κάτσι νά τού γδάρ' ς.
 - Κάτσι ισύ λέει ού Σπανός κι θά πάου ιγώ γιά ξύλα.
- Κάθιτι ού Δράκους τού γδέρν' τού βάν' στού σουφλί κι πιριμέν'.
- Καρτιράει νά ρθει ού Σπανός, π' θινά ού Σπανός. Πάει, ψάχν' κι τούν βρισκ'.
- Τί κάν' ς; ἀκόμα νά φέρ' ς τά ξύλα;
 - Εἶπα νά τά μάσου οὔλα λέει ού Σπανός.
- Εἶχι μᾶσ' τά ξύλα, ἀλλά δέν μπουροῦσι νά τά πάει στού Δράκου. Τ' ἀρπάζ' στούν ὤμου τά ξύλα ού Δράκους, τά πάει στού γ' ρούν', ἀνάβ' φουτιά κι ἀρχίζ' τού ψήσιμου.

Κάτσι τώρα γύρνα του λέει στού Σπανό κ' ιγώ θα πάου για νιρό.

- Κάτσι ισύ τούν λέει ού Σπανός.

Παίρ' ένα τουμάρ' ού Σπανός κι πήγι για νιρό. Πααίν' στή βρύσ', αφήν' τού τουμάρ' κι αρχίζ' νά μαζέβ' κόζις άπ' τά έλατα νά φέρ' τού νιρό άπάν' στού γ' ρούν' βάζουντας τ'ς κόζις στή σειρά. Τού ψέν' τού γ' ρούν' ού Δράκους, πιριμέν', π' θινά ού Σπανός. Πααίν' ού Δράκους τούν βρίσκ' στή βρύσ'.

- 'Ακόμα τούν λέει νά φέρ'ς τού νιρό;

- Εϊνι λίγου στού τουμάρ' λέει ού Σπανός κ' είπα νά τού φέρου όλου άπάν'.

Ού Σπανός όμους δέν μπορούσι νά σ' κώσ' τού τουμάρ' μί τού νιρό. Παίρ' τού τουμάρ' ού Δράκους κι πāν' άπάν' στού γ' ρούν'.

- Κόψτου τούν λέει ού Σπανός.

- Κόψτου μαναχός τούν λέει ού Δράκους.

Τού κόβ' ού Σπανός κι άρπάζ' ένα κουμάτ' κανά-δυό ούκάδισ κι τού τρώει.

- Βρέ άδιρφέ, τί γίνιτι μί σένα; δυό ούκάδισ τό 'φαγισ κι όλας;

- 'Εχου μιγάλ' δύναμ' ιγώ λέει ού Σπανός κι θά σ' άργάσου κι σένα.

- Πώς θά μ' άργάις;

- Αϊριου κι όλας θά σ' άργάσου λέει τού Δράκου.

Τήν άλλ' μέρα, μαζών' μιά τρακάδα ξύλα ού Σπανός, τά τσούζ' φουτιά κι τούν λέει.

- 'Αμπήδα τώρα. 'Αμπ' δάει μιά φουρά, πιρνάει ού Δράκους, άμπ' δάει τή δεύτιρ', πιρνάει, άμπ' δάει τήν τρίτ', πέφτ' μέσα στή φουτιά ού Δράκους κι καίγιτι.

'Αρχίζ' ού Σπανός τά τ' φέκια, μπάμ-μπούμ, μπάμ-μπούμ, έρχουντι οι τσι-λιγκάδισ τί νά ιδουñ. Ού Δράκους σκουτουμένους. Τότι τούν έδουσαν πρόβατα, γίδια, κι τούν έκαναν τσέλιγκα τού Σπανό. 'Ετσ', γλύτουςαν άπ' τού Δράκου, έζησαν αύτοί καλά κ' ιμεϊς καλύτερα.

'Αφηγητής: 'Αριστείδης Δήμου.

ΟΥ ΚΟΚΟΥΤΑΣ ΜΙ ΤΑ ΦΛΟΥΡΙΑ

Μιά φουρά κ' έναν κινό ήταν ένας παπούς κι μία γριά. Στού σπίτι είχαν κ' έναν κόκουτα. Έφυγε ού κόκουτας, πήγε στην κουπριά κι σκάλ' ζι. ΄Ικει απ' σκάλ' ζι, βρισκ' ένα φλουρί. Κ.κ.κ.κ.! βρήκα ένα φλουράκ', κ.κ.κ.κ.! βρήκα ένα φλουράκ'.

Τούν άκούει ού Βασιλιās κι τούν ρουτάει.

– Δέ μ' τού δίν' ς ίμένα τού φλουρί νά παντριφτοῦ κ' ὕστιρα νά στού δώσου πάλι;

Τού δίν' τού φλουρί ού κόκουτας στού Βασιλιά, παντρέβιτι κι ὅταν γύρ' σι απ' τού ταξειδ' ού Βασιλιās, δέν τό 'δουσι τού φλουρί στούν κόκουτα.

Βγαίν' ού κόκουτας στην κουπριά κι φώναζι. Κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ', κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ'.

Τούν άκούει ού Βασιλιās.

– Μωρέ δέν τούν πιάνιτι, νά τούν δέσουμι, νά ψουφήσ' νά ήσυχάσουμι;

Τ' άκούει ού κόκουτας, φέγ', πααίν' στού πουτάμ' κι ρούφαγι νιρό. Ρούφα κόλι τού νιρό, ρούφα κόλι τού νιρό, ρούφ' σι πουλι νιρό. Πάει βρισκ' ένα λύκου κι τούν ρουτάει.

– Γινόμαστι συντρόφ' ;

– Γινόμαστι, λέει ού λύκους.

Τούν παίρ' τού λύκου κι τούν βάν' μέσ' τή κλοιά τ'. Πάει παρακάτ', βρισκ' κι μιά άλ' ποῦ, γένουντι συντρόφ' κι τή βάν' κι αὐτή στή κλοιά τ'. Σ' κώθ' κι, πάει στού σπίτι κι πήγε πάλι στην κουπριά. Κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ', κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ'.

Τούν άκούει πάλι ού Βασιλιās.

– Δέν τούν παίριτι, νά τούν βάλιτι μέσα στ' ἄλουγα νά τούν κλουτσίσουν νά ψουφήσ' ;

Τούν παίρουν, τούν βάνουν μέσα στ' ἄλουγα, άπουλάει τού λύκου ού κόκουτας πᾶν τ' ἄλουγα. Ματαβγήκι ὄξου. Τούν άκούει ού Βασιλιās.

Μωρέ κάψι τού φούρνου κι βάλτι τουν μέσα νά καεῖ λέει ού Βασιλιās. Τούν παίρουν τούν βάνουν στού φούρνου μί τή φουτιά. Ἐπουλάει τού νιρό ού κόκουτας, σβάει ού φούρνους. Βγήκι πάλι ὄξου. Κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ', κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ'.

Τούν άκούει ού Βασιλιās.

– Μωρέ βάλ' τι τουν μέσα στ' ς κότις μήπους τούν τσιουμπήσουν κι ψουφήσ' ;

Τούν παίρουν τούν βάνουν μέσα στ' ς κότις. Ἐπουλάει τήν άλ' ποῦ ού κόκουτας, πᾶν οἱ κότις, τ' ς ἔφαγι οὔλις.

Βγήκι πάλι ὄξου. Κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ', κ.κ.κ.κ.! μί πήραν τού φλουράκ'.

- Μωρέ δέν τούν παίριτι λέει ού Βασιλιᾶς, νά τούν βάλιτι στού δουμάτιου μί τά φλουριά νά φάει ὅσα φλουριά θελ', νά ἡσυχάσουμι.
- Τούν βάνουν μέσα στού δουμάτιου μί τά φλουριά. Ἐφαγι φλουριά ού κόκουτας, φούσκουσι καλά κι τόν ἀπόλ'σαν. Φέγ' κι πάει στού σπιτ'.
- Κριμάστι μι τώρα λέει στ'ς παππουῖδισ κι βαρεῖτι μι νά πέσουν τά φλουριά. Τούν κρέμασαν κι τούν βαροῦσαν. Μί τού πρώτου, μί τού δεύτιρου, μί τού τρίτου βάριμα ἔπισαν ὅλα τά φλουριά. Τά πῆραν οἱ παππουῖδισ τᾶβαλαν στού σιντούκ' κ' ἔγιναν πλούσιοι.
- Ἐτσ' ἔζησαν αὐτοί καλά κ' ἱμεῖς καλύτερα.

Ἀφηγήτρια: Στυλιανή Ἀδάμου, χρον. γεν.: 1908 τόπος γεν.: Νεραῖδοχώρι, χρον. ἀφηγ.: Ἀπρίλιος 1981, γραμ. γν.: ἀγράμματη, τόπος κατοικίας: Τρίκαλα.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΑΔΕΡΦΙΑ

Μιά φουρά κ' ἓναν κιρό ἦταν δυό ἀδέρφια κι μιᾶ ἀδερφή. Ἡ ἀδερφή σιγά-σιγά μιγάλουσι τρώγοντας ἓνα καρβέλ' τῆ μέρα, δυό καρβέλια τῆ μέρα, τρία καρβέλια, ἓνα φούρνου κ.λπ.

Μαζώθ' καν τ' ἀδέρφια νά σκιφτοῦν τί θά κάνουν.

- Πᾶμι νά φύγουμι εἶπαν, γιατί ἡ ἀδερφή μας εἶνι Λάμια κι θά φάει κ' ἱμᾶς. Φεύγ' οὐ μικρότιρους ἀδερφός κι πάει στού ἰξουτιρικό. Ἰκεῖ πού πάει, βρίσκ' τρία λιουντάρια κι τά κράτσι κουντά τ'. Ἀφοῦ ἔκατσι κάμπουσουν κιρό, λέει στά λιουντάρια.

- Ἰγώ θά φύγου κι θά πάου στού χουργιό νά ἰδοῦ τί γίνιτι. Σᾶς ἀφήνου μιᾶ στάμνα μί νιρό κι ἄν ἰδῆτι ὅτι θόλουσι τού νιρό, θ' ἀπουλ' θῆτι κι θά ρθῆτι κουντά μ' γιατί θά κινδυνεύου.

Σ' κώνιτι, παίρν' ἓνα ἄλουγου κι ἔρχιτι στού χουργιό. Κοιτάει στού χουργιό δέ βρίσκ' κανέναν. Παιν' στού σπιτ' κι βλέπ' μαναχά τὴν ἀδερφή τ'. Οὐι ἀδερφούλη μ', πού εἶσι; Ἰδῶ τούς ἔπιασι χουλέρα κι δέν ἀπόμ' νι κανένας, ντίπ.

- Δέν' τ' ἄλουγου στού κατόι κι ἀνιβαίν' ἀπάν' στού σπιτ'.

- Κάτσι ἰδῶ τούν λέει ἡ ἀδερφή τ' κ' ἰγώ θά πάου νά φκιάσου πίττα νά φᾶμι. Πάρι κι τούν ταμπουρά κι βάρει νά πιράσ' ἡ ὦρα.

Ἡ ἀδερφή τ' ἀντί νά πάει νά φκιάσ' πίττα, πῆγι στού κατώ κι ἔτρουγι τ' ἄλουγου.

Βγαίν' ἓνας πουντικός κι τούν λέει.

Τί κάθισι; ἡ ἀδερφή σ' τρώει τ' ἄλουγου κ' ὕστιρα θά φάει κι σένα.

- Τώρα τί νά κάνου; λέει στούν ποντικό.

- Ἐφ' σ' ἰμένα ἰδῶ νά βαροῦ τούν ταμπουρά μί τήν οὐρά κ' ἰσύ φεύγα.
- Ἐφὴν τούν πουντικό νά βαρεῖ τούν ταμπουρά κι σ' κώνιτι κι φεύγει. Μόλις ἔφαγι τ' ἄλουγου ἢ ἀδιρφή τ' ἔψαχνι νά βρεῖ κι τόν ἀδιρφό. Ἰδῶ-ἰκεῖ, ἰδῶ-ἰκεῖ, τούν κινηγοῦσι, βρισκ' τρεῖς λεῦκис οὐ ἀδιρφός κι ἀνιβαίν' ἀπάν'.
- Ἀρχίζ' ἡ Λάμια τρώει τή μία τή λεύκα. Ἄμπ' δάει στήν ἄλλ' οὐ ἀδιρφός. Μόλις ἔτρουγι κι τή δεῦτερ' λεύκα ἢ Λάμια, θόλουσι τού νιρό στή στάμνα, κ' οὐ ἀδιρφός κινδύνιβι. Σί μιά στιγμή καταφτάνουν τά λιουντάρια.
- Σκίσι τιν μωρέ, λέει οὐ ἀδιρφός στά λιουντάρια.
- Τήν ἀρπάζουν κι τήν ἔκαναν κουμάτια. Ἐτσ' γλύτουςι οὐ ἀδιρφός κι τού υπόλοιπου χουριό ἔζησι καλά κ' ἰμεῖς καλύτερα.

Ἀφηγητής: Ἀριστείδης Δήμου.

ΤΑ ΤΕΣΣΙΡΑ ΑΔΕΡΦΙΑ

Μιά φουρά κ' ἕναν κιρό ἦταν τρία ἀδέρφια κι μιά ἀδιρφή. Τά πιδιά πήγιναν κι δούλιβαν στού χουράφ'. Ἡ μάνα τ' ς κάθουνταν στού σπιτ', τ' ς ἔφκιανι τού φαῖ κι τού πήγινι. Μιά μέρα δέν ἄδειασι νά πάει τού φαῖ κι γύρ' σαν νηστικά τά πιδιά τοῦ βράδ'.

- Βρέ μάνα, τί μᾶς ἔκανις σήμιρα; δέν μᾶς ἴφιρις φαῖ;
- Δέ σᾶς ἴφιρα πιδιά, δέν ἄδειασα, ἀλλά αὔριου θά στείλου τήν ἀδιρφή σας νά φέρ' φαῖ. Εἶπα νά τή στείλου κι σήμιρα ἀλλά φλάθ' κα νά μή χαθεῖ.
- Τού προῦτ' ἀπ' θά φύγουμι ἰμεῖς, θά βάλουμι ἄχυρου στού δρόμου, θά πάρ' τ' ἄχυρου-τ' ἄχυρου κι θά ρθει νά μᾶς βρεῖ.
- Τήν ἄλλ' τή μέρα μαγειρέβ' φασόλια ἢ μάνα, τά βάν' στού κακάβ' κι τά παίρ' τού κουρίτσ' νά τά πάει στ' ἀδέρφια τ' ς.
- Τού προῦτ' μόλις ἔριξαν τ' ἀδέρφια τ' ἄχυρου, βγαίν' μιά Λάμια, γυρνάει τ' ἄχυρου κι τού πάει πρός τού σπιτι τ' ς.
- Ξικινάει τού κουρίτσ' παίρ' τ' ἄχυρου-τ' ἄχυρου κι ἀντί νά πάει στ' ἀδέρφια τ' ς, πάει στού σπιτ' τ' ς Λάμιας. Βγαίν' ἡ Λάμια, τήν παίρ' μέσα κι τήν κράτσι ἰκεῖ. Γύρ' σαν τού βράδ' τά πιδιά πάλι νηστικά.

- Ἐ ρέ μάνα, τί μᾶς ἔφκιασις; νηστικοί πάλι σήμιρα;
- Οὐι πιδιάμ' ἰγῶ ἔστειλα τού κουρίτσ' νά φέρ' φαῖ, ἀλλά θά τοῦ πῆρι ἢ Λάμια.

Σκέπτουντι τ' ἀδέρφια τί νά κάνουν.

- Θά πάου ἰγῶ νά τήν πάρου λέει οὐ μιγαλύτιρους.
- Ξικινάει πααίν' στού σπιτ' τ' ς Λάμιας. Ὁξου ἀπ' τού σπιτ' ἦταν τρεῖς βρύσις, μιά ξίλιν', μιά πέτριν' κι μιά σιδηρένια. Ἦταν ἀκόμα κι τρεῖς μηλιές. Μόλις τούν εἶδι ἢ ἀδιρφή τ' ἄρχια κι ἔκλιγι.

- Τί κλαῖς; τή ρουτάει ἢ Λάμια.
- Ἐρχιτι οὐ ἀδιρφός μ' νά μί πάρ'

- Γιά κοίτα άπού ποιά βρύσ' θά πχει νιρό κι άπού ποιά μηλιά θά πάρ' μήλου;
- 'Απ' τή ξύλιν' τή βρύσ' εϊπχι νιρό κι άπού καταϊ πῆρι μήλου.
- Καλά τούν ἔχου λέει ἡ Λάμια.
- Καλημέρα, λέει ού άδιρφός.
- Καλημέρα, λέει ἡ Λάμια.

Μπαίν' μέσα στού σπιτ'. Τί θέλ' ς; Τούν ρουτάει ἡ Λάμια.

- 'Ἡρθα νά πάρου τήν άδιρφή μ' λέει αυτός.
 - Θα τή βάλουμι στή μέσ' τοῦ σπιτιοῦ κι ὅποιους προυλάβ' θα τήν πάρ'.
- Μόλις ἔκανι νά τήν πάρ' χάαπ τούν ἔχ' ἡ Λάμια τούν κατάπιι. Πάει ού ἕνας άδιρφός. Καρτιρᾶν νά πάει στού σπιτ' ού άδιρφός, π' θινά ού άδιρφός.
- Θα πάου κ' ιγώ λέει ού δεύτιρους.
 - Βρέ πιδάκι μ', λέει ἡ μάνα, πῆγι ού πρώτους κι δέ γύρσι άπ' ἦταν παλικάρ', θά πᾶς κ' ισού;
 - Θα πάου μάνα.

Ξικινάει κι πααίν' στού σπιτ' τ' ς Λάμιας. Πρίν προυλάβ' νά πάρ' τήν άδιρφή τ' χάαπ τούν ἔχ' ἡ Λάμια, τούν ἔχασι κι τοῦ δεύτιρου. 'Εμεινι ού μικρότιρους άδιρφός μί τ' ὄνομα Κουσιδας.

- Θα πάου κ' ιγώ μάνα λέει ού Κουσιδας.
 - Βρέ πιδάκι μ', πῆγαν τά παλικάρια κι δέ γύρ' σαν, ισού θα γυρίισ' τώρα;
- Πρίν ξικινήσ' ού Κουσιδας, πααίν' σ' ἕνα γύφτου κι φκιάν' μιά ματσούκα καλή σιδηρένια.

Κινάει κι πααίν' στή Λάμια. Μόλις ἔφτασι τούν εϊδι ἡ άδιρφή τ' κι ἔκλιγι.

- Τί κλαῖς; τή ρουτάει ἡ Λάμια.
- 'Ερχιτι ού μικρότιρους άδιρφός μ' ού Κουσιδας νά μί πάρ'.
- Γιά κοίτα άπού ποιά βρύσ' θά πχει νιρό κι άπού ποιά μηλιά θά πάρ' μήλου;
- 'Απ' τή σιδηρένια τή βρύσ' εϊπχι νιρό κι άπού ψηλά πῆρι μήλου.
- 'Ασχημα τήν ἔχουμι λέει ἡ Λάμια.
- Καλημέρα, λέει ού Κουσιδας.
- Καλημέρα, λέει ἡ Λάμια.

Μπαίν' μέσα ού Κουσιδας.

- Τί θέλ' ς; τούν ρουτάει ἡ Λάμια.
 - 'Ἡρθα νά πάρου τήν άδιρφή μ' λέει ού Κουσιδας.
 - Θα τή βάλουμι στή μέσ' κι ἄν μπουρέις θα τήν πάρ' ς, λέει ἡ Λάμια.
- Τή βάζουν στή μέσ' τοῦ σπιτιοῦ κι ού Κουσιδας αντί νά πάρ' τήν άδιρφή τ' τραβάει μίνια μί τή ματσούκα στού ριζάφτ' τή Λάμια, πάρτην κάτ'
- Βάρι άκόμα μίνια λέει ἡ Λάμια.
 - 'Οχ' σί φτάν' κι αυτήν ἡ μίνια λέει ού Κουσιδας.
- Τήν ξικοιλιάζ', βγάν' τ' άδέρφια τ', παίρ' τήν άδιρφή τ' κι πῆγαν στού σπιτ'.
- 'Εκαναν γλέντ', ἔζησαν αυτοί καλά κ' ιμεῖς καλύτερα.

'Αφηγητής: 'Αριστείδης Δήμου.

ΟΥ ΗΛΙΟΥΣ

Μιά φουρά κ' έναν κινό ήταν τρεῖς ἀδερφές. Οἱ δύο παντρέφ' καν. Ἡ τρίτ' δέ μποροῦσι νά παντριφτεῖ. Σκέφ' κει νά πάει νά βρεῖ τούν ἥλιου νά πει τού παράπουνουτ'ς. Στού δρόμου πού πήγινι βρίσκ' μιά κираσιά.

- Κουρίτσι μ' ποῦ πᾶς; τή ρουτάει ἡ κираσιά.
- Πάου ἰκεῖ ἀπ' ἀνατέλ' οὐ ἥλιους.
- Τί νά κάν'ς;
- Ἐχου ἓνα μιγάλου παράπουνου κι πάου νά τού ποῦ στούν ἥλιου.
- Τί παράπουνου ἔχ'ς; λέει ἡ κираσιά.
- Δέ μποροῦ νά παντριφτοῦ λέει τού κουρίτσ'.
- Ἐχου κ' ἰγώ ἓνα παράπουνου λέει ἡ κираσιά. Κάθι χρόνου κάνου λουλούδια ἀλλά κираσιὰ δέν κάνου. Δέ λές κι γιά μένα;
- Θα ποῦ, λέει αὐτή.

Φεύγ' ἀπ' τήν κираσιά κι πάει παρακάτ' . Βρίσκ' μιά μηλιά.

- Ποῦ πᾶς κουριτσάκι μ'; τή λέει ἡ μηλιά.
- Πάου ἰκεῖ ἀπ' ἀνατέλ' οὐ ἥλιους, γιατί θέλου νά ποῦ τού παράπουνου μ' στούν ἥλιου.
- Τί παράπουνου ἔχ'ς; λέει ἡ μηλιά.
- Δέ μποροῦ νά παντριφτοῦ, λέει αὐτή.
- Δέ λές κι γιά μένα τού θ' κόμ'; λέει ἡ μηλιά. Κάθι χρόνου κάνου λουλούδια ἀλλά μῆλα δέ μποροῦ νά κάνου.
- Θα τοῦ ποῦ, λέει τού κουρίτσ'.

Φεύγ' κι πάει στούν ἥλιου. Χτυπάει τήν πόρτα κι βγαίν' ἡ μάνα τοῦ ἥλιου.

- Ποῦ εἶνι οὐ ἥλιους; λέει τού κουρίτσ'.
- Δέν εἶνι ἰδῶ, θά ρθει σί λίγου λέει ἡ μάνα. Ἐλα ὄμους μέσα γιατί οὐ ἥλιους εἶνι νηστικός κι θά σί φάει. Ἀλλά γιά νά μή σί φάει, θά τούν δώσου νά φάει λίγου κουρκούτ' πρῶτα.

Τού παίρν' τού κουρίτσ' ἡ μάνα, τού βάν' σ' ἓνα σιντούκ' κι τού κλιδών' . Ἐρχιτι οὐ ἥλιους.

- Μάνα κι ξένους ἀνθρουπους μί μύρ'σι, λέει οὐ ἥλιους. Βγάλτουν νά τούν ἰδοῦ.

- Φάι πρῶτα κ' ὕστερα θά τούν βγάλου λέει ἡ μάνα.

Τρώει καλά οὐ ἥλιους κι βγάν' τού κουρίτσ' ἡ μάνα.

- Τί θέλ'ς κουρίτσι μ'; τή ρουτάει οὐ ἥλιους.
- Ἡλι μ', ἰγώ, ἔχου ἓνα παράπουνου.
- Τί παράπουνου ἔχ'ς; τή ρουτάει οὐ ἥλιους.
- Δέ μποροῦ νά παντριφτοῦ, λέει τού κουρίτσ'.
- Θα σί ποῦ γιατί δέ μπορεῖς νά παντριφτεῖς λέει οὐ ἥλιους. Δέν μπορεῖς νά παντριφτεῖς γιατί κάθι προῦῖ πού βγαίν'ς ἀπ' τού σπιτ' τηρᾶς ἰμένα κι μί μουντζών'ς.

- Τί νά κάνου τώρα;
- Ν' αλλάξ' τ' ς πόρτις κι νά τ' ς βάν' ς κατ' τήν ἄλλ' τή μιριά κι τότε θά παντριφτεῖς, λέει οὐ ἥλιους.
- Καλά θά τ' ς αλλάξου λέει τού κουρίτσ' Ἐχου ὅμους ἀκόμα ἓνα παράπουνου.
- Τί παράπουνου εἶνι;
- Στοῦ δρόμου ἀπ' ἔρχουμαν, βρῆκα μιά κираσιά κι μιά μηλιά κι μ' εἶπαν ὅτι κάθι χρόνου κάνουν λουλούδια χουρίς νά κάνουν καρπό.
- Αὐτές δέν κάνουν καρπό λέει οὐ ἥλιους γιατί στίς ρίζις ἔχουν λιφτά. Θά πᾶς νά κάτ' ς στούν ἤσκιου, θά πάρ' ς τά λιφτά κ' ὕστιρα θά κάνουν καρπό. Γυρίζ', πάει στήν κираσιά, κάθιτι στούν ἤσκιου κι παίρν' τά λιφτά.
- Τί σ' εἶπι; λέει ἡ κираσιά.
- Αὐτόν τού χρόνου θά κάν' ς κираσια.
- Πασίν' παρακάτ', βρίσκ' τή μηλιά, κάθιτι στούν ἤσκιου κι παίρν' τά λιφτά.
- Τί σ' εἶπι οὐ ἥλιους; τή ρουτάει ἡ μηλιά.
- Αὐτόν τού χρόνου θά κάν' ς μῆλα.
- Μαζών' τά λιφτά, πάει στοῦ σπιτ' χάλασι τ' ς πόρτις, τ' ς γύρ' σι ἀπ' τήν ἄλλ' τή μιριά, ἐζησι καλά κ' ἱμεῖς καλύτερα.

Ἀφηγήτρια: Κωνσταντινιά Μέκια. χρον. γεν. 1910, τόπος γεν.: Καλόγηροι Τρικάλων, χρον. ἀφηγήσεως: Ἀπρίλιος 1981, γραμ. γν.: ἀγράμματη, τόπος κατοικίας: Λάρισα.

ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Πόντικας ἀμπήδησε ἀπ' τ' ἀπάν' τού παραθύρι,
 κ' ἡ μάνα του τοῦ ἔλεγε, ποῦ πᾶς μωρέ Ζαφείρη;
 Πάου στή μπάμπου νά μι φκιάσ' μιά κ' λούρα.
 Φκιάσι μι μπάμπου κ' λούρα; Πότι μ' ἴφιρις νιρό κι δέ σ' ἔφκιασα κ' λούρα;
 Ποιός τό 'χ' τού νιρό; Τό 'χ' ἡ βρύσ'. Δώσιμι βρύσ' νιρό;
 Πότι μ' ἴφιρις λαῖν' κι δέ σ' ἔδουσα νιρό;
 Ποιός τό 'χ' τού λαῖν; Τό 'χ' οὐ λαϊνάς.
 Δώσιμι λαϊνά λαῖν; Πότι μ' ἴφιρις μέλ' κι δέ σ' ἔδουσα λαῖν';
 Ποιός τό 'χ' τού μέλ'; Τό 'χ' ἡ μέλ' σα.
 Δώσιμι μέλ' σα μέλ'; Πότι μ' ἴφιρες φτιρό κι δέ σ' ἔδουσα μέλ';
 Ποιός τό 'χ' τού φτιρό; Τό 'χ' οὐ κόρακας. Δώσιμι κόρακα φτιρό;
 Πότι μ' ἴφιρις ἄρνι κι δέ σ' ἔδουσα φτιρό;
 Ποιός τό 'χ' τ' ἄρνι; Τό 'χ' οὐ τζιουμπάνους.
 Δώσιμι τζιουμπάνι ἄρνι; Πότι μ' ἴφιρις κλίτσα κι δέ σ' ἔδουσα ἄρνι;
 Ποιός τήν ἔχ' τήν κλίτσα; τήν ἔχ' οὐ γύφτους.

Δώσιμι γύφτου κλίτσα, Πότι μ' ἴφιρις κάρβουνα κι δέ σ' ἔδουσα κλίτσα;
Ποιός τὰ ἄχ' τὰ κάρβουνα: Τὰ ἄχ' οὐ ξέρακας.
Δώσιμι ξέρακα κάρβουνα; Πότι μ' ἴφιρις φουτιά κι δέ σ' ἔδουσα κάρβουνα;
Ἰγώ φουτιά τούν ξέρακα, ξέρακας ἰμένα κάρβουνα, ἰγώ κάρβουνα τού
γύφτου, γύφτους ἰμένα κλίτσα, ἰγώ κλίτσα τού τζιουμπάνου, τζιουμπάνους
ἰμένα ἄρνι, ἰγώ ἄρνι τούν κόρακα, κόρακας ἰμένα φτιρό, ἰγώ φτιρό τή μέλ' σα,
μέλ' σα ἰμένα μέλ', ἰγώ μέλ' τού λαϊνά, λαϊνάς ἰμένα λαϊν, ἰγώ λαϊν' τή
βρύσ', βρύσ' ἰμένα νιρό, ἰγώ νιρό τή μπάμπου, μπάμπου ἰμένα κ' λούρα, ἰγώ
κ' λούρα τούν παππού, παππούς ἰμένα τή βιλέντζα.

ἸΑφηγήτρια: Χρυσούλα Παπαθανασίου, χρον. γεν.: 1909, τόπος γεν.: Νεραϊδοχώρι,
χρον. ἀφηγ.: Μάιος 1981, γραμ. γν.: ἀγράμματη, τόπος κατοικίας: Βόλος.

ΤΟΠΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Τήν ἡμέρα τού Λαζάρου τραγουδοῦσαν μόνο τὰ κορίτσια τού χωριού
γυρίζοντας ἀπό σπίτι σέ σπίτι λέγοντας ξεχωριστό τραγούδι γιά κάθε ἄτομο
τῆς οικογένειας.

Γιά τήν ἐκκλησία:

ἸΕκκλησίτσα φουντωτή, φουντωτή κλουναρουτή,
στήν κουρφή ἔχει τού σταυρό κι στή ρίζα κρύο νιρό.
Τόμαθαν οἱ πέρδικες, παίναν κι τού ἴπιναν,
ἔστησα τ' ἄβρόχι μου, ἔπιασα μιά πέρδικα,
στού κλουβί τήν ἔβαλα, σκανταλίσκι τού κλουβι, ἔφυγε ἡ πέρδικα.
ἸΕλα, ἔλα πέρδικα νά σί δώσου ζάχαρη,
ζάχαρη κι μουσχοῦτή μιά χιρίτσα καραφύλλ'.

Τό τραγούδι αὐτό τό τραγουδοῦσαν τὰ κορίτσια τήν Παρασκευή στόν ἔσπε-
ρινό, ὅταν πήγαιναν νά πάρουν βάρια ἀπ' τόν παπά νά στολίσουν τὰ καλαθάκια
γιά νά τραγουδήσουν τό Σάββατο.

ἸΑφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου, χρον. γεν.: 1905, τόπος γεν.: Νεραϊδοχώρι, χρον.
ἀφηγ.: ἸΑπρίλιος 1980 γραμ. γν.: 2ας δημοτικοῦ, τόπος κατοικίας: Λάρισα.

Γενικό τραγούδι για τό κάθε σπίτι:

Καλῶ μᾶς ἤρθις Λάζαρι ἀφέτου κι τοῦ χρόν',
τήν Πασχαλιά χαρούμινα κι καλουκαρδισμένα,
μί ἴτσια μί τριαντάφυλλα μί δρουσιρά λουλούδια.

Ἐφηγήτρια: Χρυσούλα Παπαθανασίου.

Ἡ καλαθίτσα θέλ' ἀβγό κ' οἱ τσέπες μου κουκόσις -
κι τοῦ διξί τοῦ χέρι μου θέλ' ἓνα παρατζικου.

Ἐφηγήτρια: Χρυσ. Παπαθανασίου.

Μόλις φεύγανε τά κορίτσια ἀπ' τό ἓνα σπίτι νά πᾶνε στ' ἄλλο, ἔλεγαν τό τραγούδι:

Ἄιντι μας νά φύγουμι, ἀπό τούτην τήν αὐλή,
τίπουτα δέ μ' ἄρισι, τίπουτα κᾶν' τίπουτα.
Ἐνας δέντρος μ' ἄρισι, φουντουτός κλουναρουτός,
στήν κουρφή ἔχει τοῦ σταυρό κι στή ρίζα κρύο νιρό.
Τῶμαθαν οἱ πέρδικες, παίναν κι τοῦ ἴπιναν,
ἔστησα τ' ἀβρόχι μου, ἔπιασα μιά πέρδικα,
στοῦ κλουβί τήν ἔβαλα, σκανταλίσκει τοῦ κλουβι, ἔφυγε ἡ πέρδικα.
Ἐλα, ἔλα πέρδικα νά σί δώσου ζάχαρη,
ζάχαρη κι μουσχουτή, μιά χιρίτσα καραφύλλ'.

Ἐφηγήτρια: Στυλιανή Ἀδάμου.

Γιά τή μοναχοκόρη:

Μάνα μ' τή δυχατέρα σου μάνα μ' τή μαναχιά σου,
τήν ἔλουζις τή χτενιζις κι στοῦ σχουλειό τή στέλνεις,
κι οὐ δάσκαλους τήν καρτιρεῖ μί μιά χρυσή βιργούλα,
μί μιά χρυσή μί μιά ἀργυρή μί μιά μαλαματένια.

Ἐφηγήτρια: Βαγγελή Δημου.

Γιά τό μοναχογιό:

Μάνα μου τόν ύγιόκα σου, μάνα μ' τού μοναχό σου,
τούν ἔλουζις τούν χτένιζις στού δάσκαλου τούν στέλνεις
κι ού δάσκαλους τούν καρπιρεῖ μί μιά χρυσή βιργούλα,
μί μιά χρυσή μί μιά ἀργυρή μί μιά μαλαματένια.
Πιδι μου ποῦ `ν` τά γράμματα πιδι μου ποῦ `ν` ὁ νοῦς σου,
τά γράμματα εἶνι στού χαρτί κι ού νοῦς μου πέρα-πέρα,
πέρα-πέρα στίς ἔμορφες πέρα στίς μαυρομάτες.

`Αφηγήτρια: Στυλιανή `Αδαμου

Γιά τά ἐλεύθερα κορίτσια:

Σί τοῦτα σπίτια τά ψηλά στά μάρμαρα στρουμένα,
ν' ἰδῶ ἔχουν κόρη γιά παντρειά θέλουν νά τήν παντρέψουν,
τήν τάζουν γυέμ' τού Βασιλιά, τήν τάζουν γυέμ' τού Ρήγα.
δέν θέλου ἰγῶ τού Βασιλιά δέν θέλου ἰγῶ τού Ρήγα,
μόν' θέλου τ' ἀρχοντόπουλο πῶχει πολλές χιλιάδες.

`Αφηγήτρια: Στυλιανή `Αδαμου

Γιά τ' ἀγόρια:

Παλικαρίτσι μ' ἔμορφο μέ τό στριφτό μουστάκι
ἰσιένα πρέπουν τ' ἄρματα ἰσιένα τά τσαπράζια,
ἰσιένα κι ἄλουγου καλό νά πιρπατεῖς καθάλα,
καβαλικεύει χαίριτι, πιζεῦει καμαρώνει,
τρουίρου-ίρου ἴφιρني βασιλικό μαζώνει,
βασιλικό κι βάλσαμο μούσκου κι караφύλλι.

`Αφηγήτρια: `Αγλαῖα Πριονᾶ, χρον. γεν.: 1898, τόπος γεν.: Νεραῖδοχώρι, χρον.
ἀφηγ.: Σεπτέμβριος 1980, γραμ. γν.: 2ας δημοτικοῦ, τόπος κατοικίας: Λάρισα.

Σάν κίνησι τού ρηγαριό νά πάει ν' ἀρριβουνιάσει,
μί τού σιφέρι τ' ἄλουγου μί τή χρυσή τή σέλα,
κι βγαίνει ἢ μανούλα του ὀμορφοστολισμένη,
γιά γύρνα-γύρνα νιούτσικε νά ζώσεις τού ζουνάρι.
Ν' οὔδέ ζουνάρι ζώνου ἰγῶ ν' οὔδέ ρουχίτσια θέλου,
θέλου τήν ἀρριβώνα μου νά πάου ν' ἀρριβουνιά σου,
νά πάρου κόρ' ἀπού σειρά κι ἀπού καλούς ἀνθρώπους,
νά ξέρει ρόκα κι ἀργαλειό νά ξέρει νά ὑφαίνει,
νά ξέρει κι τού κέντημα σάν τό ψιλό μαντήλι.

`Αφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου.

Γιά τίς άραβωνιασμένες:

Τ' άκοῦς, τ' άκοῦς σιβαστικέ τί παραγγέλλ' ή κόρη,
πότι θά κάνεις τή χαρά πότι θά κάνεις γάμου,
μιθαύριου στά γλυκά κρασιά κι στά κινούργια στάργια,
τότι θά κάνου τή χαρά τότι θά κάνου γάμου.

Άφηγήτρια: Στυλιανή Άδάμου

Γιά τά μικρά κοριτσάκια:

Λάμπει κόρη λάμπει ξανθή, ξανθή κι μαυρομάτα,
τήν είδι ού Θιός τήν είδι ή γή τήν είδι ού κόσμους οὔλους
κι σπάραξι τού σύγνιφου κι λάμπει ή κόρη μέσα.

Άσπρούδου κι άσπρουδίτσα μου χρυσή μου καντηλίτσα,
άσπρότιρα είν' τά χέρια σου άπ' τό μαργαριτάρι.

Μάνα μου γύρι μι νιρό κι νύψι μι μί γάλα,
κι δόσ' μου τή σκουφούλα μου τή μαργαριταρένια,
νά μήν τήν πάρουν τά πουλιά κι μοῦ τήν πᾶν' στά ξένα.

Άφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου.

Γιά τούς νοικοκυραίους:

Άφέντη μου στήν τάβλα σου χρυσή καντήλα φέγγει,
άν βάλεις λάδι μοναχά φέγγει τή γειτονιά σου,
άν βάλεις λάδι και κερί φέγγει τόν κόσμο δλο.

Άφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου.

Γιά τίς κυράδες:

Κυρά μ' όταν στουλίζισι νά πᾶς νά πάρεις θάια,
βάνεις τούν ήλιου πρόσουπου κι τού φιγγάρ' άσπήθι,
κι τούν καθάργιου αὔγιρινό κουμπί κι δαχτυλίδι,
στού δαχτυλίδι νά διαβεϊ στή βέργα νά πιράσει.

Άφηγήτρια: Στυλιανή Άδάμου.

Γιά τούς γέροντες:

Ἐφέντη πρωτογέροντα κι πρωτοτιμημένε,
πάρε τήν πατιρίτσα σου κι ἔβγα στό μεσοχώρι
κι ἄν βρεῖς κορίτσια ὄρφανά κάτσε κι ὀρμήνεψέ τα.

Φέγγει τό σπίτι ἀφέντη μου, φέγγει καί τήν κυρά σου,
κι ἄπό τά παραθύρια σου φέγγει τή γειτονιά σου.

Ἐφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου.

Γιά τούς ξενιτεμένους:

Ξινιτιμένου μου πουλί κι παραπουνιμένου,
ἤ ξενιτιά σί χαίριτι κ' ἰγώ ἔχου τούν καημό σου,
σί στέλνου μήλου σέπιτι, κυδώνι μαραγγιάζει,
σί στέλνου τού δακράκι μου, σ' ἕνα ψιλό μαντήλι.

Ἐφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου.

Γιά τόν παπά τοῦ χωριοῦ:

Ἐπ' κάτω σέ μοσχομηλιά κι ἀπάνω σ' ἄγιο κλῆμα,
ἰκεῖ κοιμάτι οὐ δέσπουτας μί τού χαρτί στά χέρια,
μί τού χαρτί μί τού σταυρό μί τ' ἄγια τά ἔβαγγέλια.
Ἐπαπαδιά τούν ξύπναγι μί μιά χιργιά λουλούδια,
για ξύπνα, ξύπνα δέσπουτα κι μί βαριά κοιμάσι.

Τά μαναστήρια σήμαναν κ' οἱ νικκλησιές διαβάζουν,
μιά νικκλησίτσα μαναχή δέ ψέλνει δέ διαβάζει.
Γιά πάρι τού χαρτάκι σου σύρε νά τή διαβάσεις,
για πάρι τού κираκι σου, σύρε νά τήν ανάψεις.

Ἐφηγήτρια: Βαγγελή Δήμου.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Χριστούιννα προυτούιννα, πρώτη γιουρπή τουῦ χρόνου,
ιβγαῖτι γιά νά μάθιτι τώρα Χριστός γιννιῶτι.
Γιννιῶτι κι ἀναθρέφιτι στού μέλι κι στού γάλα,
τού μέλ' τού τρῶν' οἱ ἄρχοντις τού γάλα οἱ ἀφεντάδισ
κι τά κηργιά σταλάματα στούν ἁγίου Κουσαντίνου.

Ἄφηγητής: Θόδωρος Κορκόβελος, χρον. γεν.: 1892, τόπος γεν.: Νεραϊδαχώρι,
ἡμερομ. ἀφηγ.: Ἀπρίλιος 1980, γραμ. γν.: ἀγράμματος, χρον. θανάτου: 1981.

Κόλιντρα, μέλιντρα, δῶ' μ' θειά τήν κ' λούρα,
νά πάου παραπέρα, ἔχασα τήν κάλτσα μου νά βρῶ τήν καλτσουδέτα.

Ἄφηγητής: Θόδωρος Κορκόβελος.

Γιά ὄσους δέν δίνουν τίποτα σ' αὐτούς πού τραγουδοῦν:

Ἄφέντη μου στήν τάβλα σου γιουμάτη καλιακούδια,
τά μ' σά γιννᾶν' τά μ' σά κλουσσᾶν' τά μ' σά σί βγάνουν' τά μάτια,
τά τρίτα τά μικρότιρα σί ἔβγάνουν τά μουστάκια.

Ἄφηγητής: Θόδωρος Κορκόβελος.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Ἄγιους Βασίλης ἔρχιτι, Γινάρης ξημερώνει
Βασίλ' ἀποῦθι ἔρχισι κι ἀπίῦθι κατιβαίνεις.
Ἄπό τή μάνα μ' ἔρχουμι στού δάσκαλου πααίνου,
κι ἄν εἶσι κι γραμματικός πές μας τήν ἄλφα βῆτα.
Στήν πατιρίτσα ἀκούμπησι νά πει τήν ἄλφα βῆτα,
κ' ἡ πατιρίτσα ἦταν χλουρή κι ἀμπόλιασι κλουνάρι,
κλουνάρι χρυσουκλώναρου χρυσουκουμπουδιασμένου,
πού τού κουμπόδιασι οὐ Χριστός μί τού διξί τού χέρι,
μί τού διξί μί τού ζιρβί μί τ' ἄγια τά ἔβαγγέλια.

Ἄφηγητής: Ἀχιλλέας Ἀδάμος, τόπος γεν.: Νεραϊδοχώρι, χρον. γεν.: 1929, χρον.
ἀφηγ.: Ὀκτώβριος 1979, γραμ. γν.: Ε' δημοτικοῦ, χρον. θαν.: 1980.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

Σήμερα εἶν' τὰ φῶτα κι οὐ φωτισμός
κι χαρές μιγάλις στούν κύργιου μας.
Σήμερα κυρά μας κι Παναγιά,
μὶ τόν ἁγίου Γιάννη σπὴν ἀγκαλιά.
Ἄγιου Γιάννη ἀφέντη κι πρόδρομι,
δίνεις κι βαπτίζεις Θεοῦ παιδί,
μέσ' τὴν κουλιουμπήθρα τὴν ἀργυρή.
πού ἔπιρني νιράκι κι νίβουνταν,
κι χρυσό μαντ' λάκι σφουγγίζουσαν.

Ἄφηγητής: Ἀχιλλέας Ἀδάμος.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Σήμερα μαῦρος οὐρανός, σήμερα μαύρη μέρα,
σήμερα ὅλοι χλίνονται καὶ τὰ βουνά λυποῦνται.
Σήμερα ἔβαλαν βολή οἱ ἄνομοι Ἑβραῖοι,
οἱ ἄνομοι καὶ τὰ σκυλιά κ' οἱ τρεῖς καταραμένοι,
γιὰ νά σταυρώσουν τό Χριστό τόν παντοβασιλέα.
Κι ὁ κύριος ἠθέλησε νά μπεῖ σέ περιβόλι,
νά λάβει δεῖπνο μυστικό νά τόν συλλάβουν ὅλοι.
Κ' ἡ Παναγιά ἡ Δέσποινα καθόταν μοναχή της,
τάς προσευχάς της ἔκανε γιὰ τό μονογενή της.

Ἄφηγητής: Ἀχιλλέας Ἀδάμος.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΝΕΡΑΪ-ΔΟΧΩΡΙΤΩΝ

Δημήτριος Σούρλας, Ἄντιγόνη Μίχου, Εὐτυχία Μαργαρίτη, Σοφία Μαργαρίτη, Θεόδωρος Παπαγιάννης, Ἀχιλλέας Βλαχίδης (δάσκαλος). 1928.

Ὀρθιοί: Εἰρήνη Τσιπα
Σταυρούλα Νιαβῆ
Κουλα Νιαβῆ
Καλλιόπη Νιαβῆ
Καθιστοί: Βάγια Σκρέκα
Ἡλίας Ντινόπουλος
Κων/νος Ντινόπουλος
Εὐθυμία Ντινόπουλου
Ἐλένη Ντινόπουλου
1940.

Γεώργιος Κοντογιάννης, Άγαθή Κοντογιάννη. 1970.

Παναγιώτα Μαργαρίτη
Δημήτριος Μαργαρίτης
Γιαννούλα Μαργαρίτη
Δημήτριος Μαργαρίτης
Έλένη Μαργαρίτη.
1967.

Γεώργιος Παπαϊωάννου
Κούλα Παπαϊωάννου
1920.

Χρήστος Ζάχος
Μαρία Ζαχου
Δημήτριος Ζάχος
Ευάγγελος Ζαχος
Νίκος Ζαχος
Ελένη Ζαχου
Βασιλική Ζαχου
Αλέξανδρος Ζάχος
1948.

Αθανάσιος Μεκίας.
Κεράσοβο Κονίτσας 1948.

Σταυρούλα Μαργαρίτη
Μαρίτσα Παπαδημητρίου.
1953.

Κων/νος Μεκίας, Ἄποστολος Νεος, Γιώργος Μεκίας, Χρήστος Σιούλης, Κων/νος Ντινόπουλος, Χρήστος Κοντογιάννης, Ἄγνωστος Παραθεριστής, Δημήτριος Κορκόβελος, Περικλῆς Κοντογιάννης, Νίκος Κορκόβελος. Νεραϊδοχώρι 1956

Βασίλειος Τριανταφυλλου
Ἡλίας Χριπάτσιος
1950

Δημήτριος Κουρκουνής, Φρωςω Κουρκουνη, Αντώνιος Κουρκούνης, Εύαγγελη
'Αδάμου, Πέτρος 'Αδάμος, Εύαγγελη Χριπάτσιου, Λάμπρος Χριπάτσιος.
Μαντσεστερ Ν. Υόρκης 'Αμερικής 1917.

Φανή Ζάχου
Κων/νος Ταλαμάγκας
'Ελένη Ταλαμάγκα
1917.

Πέτρος Χάψας, λοχαγός, 1920.

Κων/νος Κορκοβελος, 1937.
Σκοτώθηκε τό 1943 στό Νεραϊδοχώρι
άπό τους Γερμανούς

Στυλιανή Νέου
Άγνωστη
Βάγια Μαργαρίτη
Δημήτριος Νέος
Άγορίτσα Νέου
Δημήτριος Άναγνώστου
Μάρω Μαργαρίτη
1925.

Κούλα Άναγνώστου
Στυλιανή Νέου
Βάγια Μαργαρίτη
Εύτυχια Μαργαρίτη.
1927.

Παναγιώτα Μαργαρίτη, Χρήστος Μαργαρίτης. 1958

Γιαννούλα Μαργαρίτη. 1954

Σταυρούλα Χρυσικού, Μαγδαλινη Νιαβή, Έλευθερία Νιαβή, Τσιβούλα Νιαβή, Δημήτριος Νιαβής, Πολυξένη Νιαβή, Άννα Τσιάνου, Μαριάνθη Τσιάνου, Έλένη Τσιάνου, Θεόδωρος Νιαβής, Σοφία Νιαβή, Χρήστος Νιαβής, Φανιώ Νιαβή. 1938.

Ήλιος Νιαβής 1950.

Όρθιοι: Άπόστολος Γούσιος, Καίτη Τσίπα, Λίτσα Γουσιου, Κων/νος Παπαθανασίου, Μαρίνα Νέου, Εύανθία Καλιακούδα, Άθανάσιος Καλιακούδας, Παρασκευή Καλιακούδα, Κώστας Μούκας. Καθιστοί: Λιλή Τσίπα, Βέτα Νέου, Βούλα Νέου, Παναγιώτης Βολιώτης, Χρήστος Άδάμος. 1958.

Βασίλειος Χριπάτσιος
 Λυμπιάδα Χριπάτσιου
 Άλεκος Χριπάτσιος
 Βασιλική Χριπάτσιου
 Παρασκευούλα Χριπάτσιου
 Δημήτριος Χριπάτσιος
 Γεώργιος Χριπάτσιος
 1955

Βασίλειος Σούκας
Όλγα Σούκια
Δημήτριος Σούρλας
Μαρία Σούρλα.
1965.

Βαγγελή Σούκια
Νικόλαος Σούκας
Άποστόλος Σούκας
Κων/νος Σούκας
Φωτεινή Σούκια
Άγγελική Σούκια.
1932.

Κατίνα Νέου, Νικόλαος Νέος, Άγαθη Νέου, Στέφανος Νέος, Θεόδωρος Νέος.
Άντιγόνη Νέου. 1950.

Γεώργιος Σιούλης
Μαρίκα Σιούλη
Άθηνα 1939.

Ἐλευθερία Ζέκη, Μαρία Μαργαρίτη, Ἀντιγόνη Νέου, Μερóπη Παπαθανασίου, Ἐλευθερία Σούκια, Ροδόπη Σούκια, Σωτήριος Παπαθανασίου, Κων/νος Σούκιας, Γεώργιος Γκίζας, Ἀθανάσιος Γκίζας, Κων/νος Σούκιας, Ἀπόστολος Παπαθανασίου, Εὐάγγελος Σούκιας, Γεώργιος Τσίπας, Ἀνδρέας Καραούλας (δάσκαλος), Εὐάγγελος Σούκιας, Σωτήριος Μαργαρίτης, Βασίλειος Μαργαρίτης, Τρύφων Ζάχος, Γεώργιος Καραούλας, Σωτήριος Μέκιας. 1951.

Μιχάλης Κορκοβελος, Ἀγορίτσα Κορκόβελου. 1960.

Ούρανια Καραγιάννη
Δημήτριος Καραγιάννης
1918.

Βαγγέλης Κορκόβελος
Άλέκος Τουρναβίτης
15 Φεβρουαρίου 1922.

Ρένα Πριονά, Εύανθια Δραγώτα, Έμμανουήλ Πριονάς, Σταῦρος Πριονάς, Ἀγορίτσα Ἀδάμου. Νεραϊδοχώρι 1958.

Μαρία Χριπάτσιου
Ἐλένη Χριπάτσιου
1957.

Γλυκερία Νιαβή
Παναγιώτης Νιαβής.
Λάρισα 1936.

Ευαγγελη Νιαβή
Χρήστος Νιαβής.
1945.

Άγλαΐα Χριπάτσιου, Σοφία Χριπάτσιου, Μαρία Χριπάτσιου, Φωτίκα Χριπάτσιου, Φρώσω Χριπάτσιου, 1950

Ήλιος Ζάχος, Γιούλα Ζάχου, Ειρήνη Ζάχου, Εύανθια Ζάχου, Ζωζώ Δαλαμάγκα, Απόστολος Δήμου, Παναγιώτης Ζάχος, Άλέκος Κορκόβελος, Έλένη Κορκοβελου. 1960

Χορός Βετερνίκου 1932.

*Ειρήνη Ζάχου
Ήλιος Ζάχος
Γιάννης Ζάχος
Σωτήριος Ζάχος
1929*

Νεραϊδοχωρίτες τών Τ.Ε.Α. 1968.

Ήλιος Κ. Μέκιας.
Ή Αθήνα 20 Σεπτεμβρίου 1928.

Έλενη Τσιάνου, Χρυσούλα Καψιμάλη, Τριαντάφυλλος Μαργαρίτης, Μαριάνθη Τσιάνου, Άννα Τσιάνου, Νίκος Καψιμάλης, Λόλα Καψιμάλη. 1939

Δημήτριος Μεκίας. 1946.
Γεννηθηκε στο Νεραϊδοχώρι
τό 1930 και σκοτώθηκε στο
Σμόκοβο Καρδίτσας τό 1947
άπό έκρηξη ναρκας.

Γιώργος Ἀδάμος, Εὐαγγελὴ Ἀδάμου, Σταυρούλα Δήμου, Εὐαγγελὴ Ἀδάμου, Βαγγέλης Ἀδάμος, Κώστας Ἀδάμος, Παναγιώ Ἀδάμου, Χρῆστος Ἀδάμος. 1936.

Ἡλίας Ζέκης
Νίκος Χριπάτσιος
Κόρινθος 1940.

Κων/νος Παπαθανασίου, Χρυσούλα Παπαθανασίου. 1979.

Γιάννης Νιαβής. 1955.

Ούρανια Περγαντή, Φούλα Χάψα, Ειρήνη Περγαντή, Εύαγγελή Χάψα, Άννα Χάψα, Εύανθια Χάψα, Άναστάσιος Χάψας, Μαρίνα Περγαντή. 1948.

Ήλίας Κοντοκώστας
Λάρισα 1966.

Βασίλειος Ζαχός
Δημητριος Ζαχος
1936.

Χρήστος Δίπλας
Θεσ/νικη 29 Ἀπριλιου 1919

Γιώργος Χάψας, Κων/νος Τσίπας, Ἀθανάσιος Τσίπας, Ἀγορίτσα Χάψα, Βάγια Τσίπα, Παναγιώτης Χριπάτσιος, Χρήστος Νιαβῆς, Κων/νος Χριπάτσιος. 1970.

Χρήστος Νέος
Ἀγαθοκλῆς Νέος.
1919.

Χρυσούλα Καραούλα, Χαρίλαος Καραούλας, Μαρία Γκαγκάτσιου, Έλενη Γκαγκάτσιου, Δημήτριος Γκαγκάτσιος, Νίκος Γκαγκάτσιος, Θεοδώρα Γκαγκάτσιου, Ανδρέας Καραούλας, Λούλα Καραούλα. 1969.

Βασιλική Τριανταφύλλου 1936

Εύανθια Δήμου, Σταυρούλα Δήμου, Αὐδώκω Δήμου, Λυμπιάδα Δήμου, Μαριγώ Νιαβῆ, Σταυρούλα Νιαβῆ, Σιάνω Δήμου, Στιργιάνω Νιαβῆ. 1934.

Ἐλευθέριος Ἀναγνώστου
Γεώργιος Ἀναγνώστου
Παρασκευή Ἀναγνώστου
Κούλα Ἀναγνώστου
Ἡλίας Ἀναγνώστου
Δημήτριος Ἀναγνώστου
Νεραΐδοχώρι 1932.

Ἄθασασία Κορκόβελου
Ἄλεξανδρα Ἄδαμου
Νεραϊδοχώρι 1944.

Εὐάγγελος Ἀδάμος
Γεώργιος Τριανταφύλλου
1935.

Νεραϊδοχωρίτες τό 1956.

Ἄριστείδης Δήμου
Δημήτριος Δήμου
Σωτήριος Νιαβῆς.
1936.

Κων/νος Ντινόπουλος, Σωτήριος Ντινόπουλος, Σταυρούλα Ντινόπουλου, Εύαγγελη Ντινόπουλου, Γιάννης Ντινόπουλος, Θεμιστοκλής Ντινόπουλος, Μαρία Ντινόπουλου. 1932

Νικόλαος Χριπάτσιος 1937.
Σκοτώθηκε στην Αθήνα το 1941
από τους Γερμανούς

Τηλέμαχος Μέκας
Γρηγόριος Μέκας.
1928.

Ο Τηλέμαχος Μέκας γεννήθηκε στο
Νεραϊδοχώρι τό 1911 καί σκοτώθηκε
στό Περτούλι τό 1947.

Κων/νιά Μέκια. 1950.

Βασιλική Κορκόβελου
Ἄθανάσιος Κορκόβελος.
Νεραϊδοχώρι 1950.

Κούλα Μεκία
Χρήστος Μεκίας
Νίκος Μεκίας
Κυριακή Μεκία
1951.

Ἄγορίτσα Κορκόβελου
Πέτρος Νέος
Εὐαγγελή Ἀδάμου.
1958.

Αμαλία Νέου. 1960.

Όρθιοι: Πέτρος Κορκόβελος, Άριστείδης Δήμου, Σωτήριος Νιαβής, Βασίλειος Παπαθανασίου, Γιάννης Κορκόβελος. Καθιστοί: Ήλιος Δήμου, Κων/νος Καλιακούδας, Άπόστολος Παπαθανασίου. Άθηνα 1937.

Στυλιανή Άδάμου, Άντώνιος Άδάμος 1970.

Πολυξένη Πριονᾶ
Δημήτριος Πριονᾶς.
1947.

Κυριακούλα Πριονᾶ.
Νεραϊδοχώρι 1936.

Όρθιοι: Δημήτριος Νέος, Ἀχιλλέας Βολιώτης, Κώστας Μπρέλλας, Ἀπόστολος Παπαθανασίου, Παντελῆς Χρυσικός. Καθιστοί: Σωτήριος Πριονᾶς, Κώστας Ντινόπουλος, Κώστας Μαργαρίτης. Λάρισα 1924.

Γεώργιος Σουφλιᾶς
Γλυκερία Σουφλιᾶ
1935.

Χαράλαμπος Βολιώτης, 1974.

Μαρίκα Βολιώτη, 1974.

Σοφία Δίπλα, Φάνης Δίπλας. 1950.

Γιώργος Δίπλας
Παναγιώτης Δίπλας
Βαγγελή Δίπλα
1934

Ἄποστολος Νέος
Θεοδώρα Νέου
Χρήστος Νιαβῆς.
1952.

Πέτρος Κοντογιάννης
Σοφία Κοντογιάννη.
1957.

Έλενη Τσιάνου
Άννα Τσιάνου
Μαριάνθη Τσιάνου
Ιωάννης Τσιάνος
Κων/νος Τσιάνος
1951.

Μαριγώ Κορκοβελου
Θωμάς Κορκοβελος
1970.

Πολυδώρα Ζέκη, Έλένη Ζέκη, Ηλίας Ζέκης, Έλευθερία Ζέκη, 1958.

Κώστας Ντινόπουλος
Βασίλειος Κορκόβελος
Λάρισα 1924.

Γιαννούλα Χάψα, Δημήτριος Νέος. 1920.

Στέφος Ζάχος
Σοφία Ζαχου
Ευαγγελή Χριπάτσιου
Χαρίκλεια Χριπάτσιου
Σοφία Χριπάτσιου
Γιώργος Χριπάτσιος
Λάμπρος Χριπάτσιος
Νίκος Χριπάτσιος
1924.

Κων/νος Κορκόβελος
Σωτήριος Ζάχος
'Αλέξανδρος Κορκόβελος.
1958.

Κωνσταντίνα Παπαστεργίου
Γιάννης Κορκόβελος.
1952.

Γιώργος Κοντογιάννης
Ζωή Κοντογιάννη
1954.

Σωτήριος Αδάμος 1960.

Κούλα Κατσιαντώνη
Ζωή Παπαγάκη
Μαρία Κατσιαντώνη
1933.

Ἀπόστολος Μαργαρίτης
Κώστας Χριπάτσιος
Κώστας Νέος
Ἀθήνα 1936.

Βασιλική Ἀδάμου, Γεώργιος Ἀδάμος, Βασίλειος Ἀδάμος, Μαρία Ἀδάμου, Βασίλειος Ἀδάμος, Μαριγώ Ἀδάμου, Κων/νος Ἀδάμος, Δημήτριος Μέκας, Ἐλένη Μέκια, Κυριακή Μέκια, Ἡλίας Μέκας, Βασίλειος Ἀδάμος, Εὐαγγελία Ἀδάμου, Παναγιώτης Ἀδάμος, 1964.

Σωτήρης Ἀδάμος
Χρήστος Ἀδάμος
Βαγγελίτσα Ἀδάμου
Νεραϊδοχώρι 1947.

Πανάγιω Γ. Ἀδάμου
Χρήστος Μέκκας.
1967.

Ροδόπη Κοντογιάννη
Σωτήριος Κοντογιάννης
Ἰωάννης Κοντογιάννης
Βούλα Κοντογιάννη.
1948.

Εὐδοκία Μαργαρίτη, Στέλλα Μαργαρίτη, Χρήστος Μαργαρίτης, Βασίλειος Μαργαρίτης 1959

Σταυρούλα Νιαβή
Βαγγιώ Κορκοβελου
1936

Τασία Χάψα
Αλέξω Χάψα
1943.

Ήλιος Χάψας
Κων/νος Χάψας
1945
Ο Ήλιος Χάψας
σκοτώθηκε στο χωριό
Δουβλατάνι Λαρίσης
τόν Μάρτιο του 1949
από έκρηξη νάρκας.
Ο Κων/νος Χάψας σκοτώθηκε
τό 1947 στα χωριά του
Πηλίου Μαγνησίας.

Όρθιοι: Σωτήριος Ζάχος,
Κώστας Άδαμος,
Καθιστοί: Πέτρος Άδαμος,
Μήτρος Άδαμος,
Μάντσεστερ Νεας Υόρκης 1913.

Όρθιοι: Κώστας Ζάχος,
Κώστας Άδαμος,
Καθιστοί: Σωτήριος Ζάχος,
Στέφος Ζάχος,
1917.

Σπύρος Δίπλας, Παῦλος Δίπλας, Πηνελόπη Δίπλα, Εὐάγγελος Δίπλας, Κων/νος Δίπλας, Χρῆστος Δίπλας, Ἑλένη Δίπλα, Εὐαγγελία Δίπλα, Ἀθηνᾶ Δίπλα, Ἑλένη Δίπλα, Παναγιώτα Δίπλα, Ἐλευθερία Δίπλα, Μερóπη Δίπλα, Νίκος Δίπλας. 1949.

Πηνελόπη Δίπλα
 Παῦλος Δίπλας
 Στέφος Νιαβῆς
 Ἀθανάσιος Ζάχος
 Εὐαγγελή Ζάχου
 Μαρία Νιαβῆ
 Βασίλειος Νιαβῆς
 Μερóπη Δίπλα
 Καρδίτσα 1949.

Γεώργιος Αναγνώστου, Μαρία Μαργαρίτη, Κων/νος Μαργαρίτης. 1953.

Δήμος Βολιώτης
Κώστας Χριπάτσιος
Πέτρος Ζάχος
1939.

Εύθαλία Νεου, Φώτιος Νέος, Μαρία Νέου, Έλενη Νέου, Χρήστος Νέος, Έλενη Νεου, Γεώργιος Νέος, Στέφανος Νέος, Γεώργιος Νέος, 1924

Σωτήριος Μαργαρίτης
Δήμος Νέος
Μάντσεστερ Ν. Ύόρκης
28.3.1914.

Σωτήριος Φίλος, Γεώργιος Μιχος, Στάθης Μιχος, Παναγιώτης Μαργαρίτης. 1946.

Γεώργιος Χριπάτσιος
Σπυριδούλα Χριπάτσιου
1953

Ἡλίας Μέκιας, Ἀπόστολος Μέκιας, Χρυσούλια Μέκια, Ἐλένη Μέκια, Ἀθηνᾶ Τσίπα, Μαρηγούλα Μέκια, Σοφία Μέκια, Ἐλενη Μέκια. 1926.

Ἀντιγόνη Μίχου
Βαγγελίτσα Μίχου
Εἰρήνη Μίχου
Μαρίνα Μίχου.
1925

Έλενη Τσίπα, Σωτήριος Τσίπας, Παναγιώτης Τσίπας, Μιχαήλ Τσίπας.
Καλαμπάκα
25.2.1927.

Στέφανος Τσίπας
Καίτη Τσίπα
Άγαμέμνων Χάιδος
Λιλή Τσίπα
Χρήστος Τσίπας
Ναυσικά Τσίπα
1955

Ἀχιλλέας Νιαβῆς. 1947.

Ἀπόστολος Νιαβῆς. 1947.

Θεόδωρος Τσίπας, Γεώργιος Τσίπας, Ίωάννα Τσίπα, Σωτηρούλα Τσίπα, Άνθούλα Τσίπα. 1949.

Νικόλαος Τσίπας .
Μιχάλης Τσίπας
Καλαμπάκα 29.6.1928

Αθανάσιος Σούκας, Γεώργιος Σούκας, Ροδόπη Σούκια, Όλγα Σούκια, Βασιλική Σούκια, Νικόλαος Σούκας, Εύαγγελος Σούκας, Ιωάννης Σούκας, Ηλίας Ντριζας.
1955.

Αχιλλέας Σούκας
Εύαγγελή Σούκια
Αγγελική Σούκια
Βασίλειος Στάθης
Φωτεινή Σούκια
Γεώργιος Σούκας
Κων/νος Σούκας.
1951.

Ευαγγελή Χριπάτσιου, Παναγιώτης Χριπάτσιος, Ήλίας Χριπάτσιος, Βασιλική Χριπάτσιου, Σταυρούλα Χριπάτσιου. 1947.

Εύτυχια Χριπάτσιου
Δημήτριος Χριπάτσιος
1952

Γεώργιος Ἀδάμος τοῦ Κων/νου 1945.
Γεννήθηκε τό 1922 στό Νεραῖδοχώρι.
Τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1947 ἀκολούθησε τό
δημοκρατικό στρατό. Τόν Μάιο παρου-
σιάστηκε στόν κυβερνητικό στρατό
στό νομό Ἰωαννίνων. Ἀπό τότε χά-
θηκαν τά ἴχνη του. Πολύ πιθανό εἶ-
ναι νά σκοτώθηκε ἀπό τόν κυβερνητικό στρατό.

Χρήστος Ἀδάμος τοῦ Κων/νου. 1945.
Γεννήθηκε τό 1926 στό Νεραῖδοχώρι
καί σκοτώθηκε τό 1947 στό Περτούλι
Τρικάλων.

Ευαγγελία Μαργαρίτη, Άλίκη Νέου, Άγαθή Μιχου, Κατίνα Κορκόβελου, Γιαννούλα Άδάμου, Σάφω Κορκόβελου, Άνθούλα Μαργαρίτη, Μαρίκα Άδάμου, Μαρίκα Μαργαρίτη, Καλλιόπη Κορκόβελου, Καλλιόπη Άδάμου. 1951.

Άπόστολος Άδάμος
Θωμάς Νέος
Νικόλαος Μεκίας
Νεραϊδοχώρι 1943.

Τσιβούλα Νιαβή, Παρασκευή Νιαβή, Ίουλια Νιαβή, Φανιώ Νιαβή, Μαρίκα Νιαβή,
Αγοριτσα Νιαβή, Παναγιώτης Νιαβής, Δημήτριος Νιαβής, Απόστολος Νιαβής,
Αλεξάνδρα Νιαβή, Σπύρος Νιαβής, Νεραϊδοχώρι 1955.

Σοφία Νιαβή
Βασίλειος Νιαβής
1936

Ειρήνη Καραγιάννη
Πέτρος Καραγιάννης.
1972.

Ζωζώ Καραγιάννη
Θεόφιλος Καραγιάννης.
1980.

Παναγιώτης Καραφέρης, Βαγγελίτσα Χρυσικού, Σωτήριος Χρυσικός, Σταυρούλα Χρυσικού, Άνετα Τσιπα, Ήλιος Τσιπας, Δημήτριος Χρυσικός, Παναγιώτης Γιουγλού, Εύδοκία Χρυσικού, Γεώργιος Καραφέρης, Βασίλειος Τσιπας, Ιωάννης Χρυσικός, Ζωή Χρυσικού 1955.

Οι μαθητές του χωριού με το δάσκαλο Θεόδωρο Νεο. Άνοιξη 1979.

Παναγιώτης Ζέκης
Μερόπη Δίπλα
1961.

Διονύσιος Ζέκης 1916

Όρθιες Ρίνα Νέου, Ελένη Κορκόβελου, Χαρικλεια Χριπάτσιου, Σταυρούλα Νιαβή, Έλευθερία Σιούλη, Εύθαλία Κορκόβελου, Μαρίνα Κορκόβελου. Καθιστές: Εύθαλία Νέου, Φωτούλα Νούλα, Αύδωκω Δημου, Βαγγιω Άδαμου, Κούλα Νούλα (δασκάλα), Εύαγγελη Κορκόβελου, Εύτυχια Νιαβή. Νεραϊδοχώρι 1930.

Άλέκος Βολιώτης.
Ποσιδέρι Φλωρίνης 21.5.1930.

Σωτήριος Ἀδάμος, Θεμιστοκλῆς Ντινόπουλος, Ἀθανάσιος Μαργαρίτης, Ἀπόστολος Τουρναβίτης.

Στρατιωτικό ἐνθύμιο στό κέντρο ἐκπαίδευσης Τρίπολης. 1950.

Ἀριστείδης Κουρκούνης
Βασίλειος Νιαβῆς
Πάνος Νιαβῆς
Γεώργιος Πατρικίος
Σωτήριος Βολιώτης
1926.

Ίφιγένεια Κοντογιάννη
Απόστολος Κοντογιάννης
Χρυσούλα Κοντογιάννη
Χρήστος Κοντογιάννης
1939

Ίφιγένεια Κοντογιάννη
Κων/νος Κοντογιάννης.
1955

Ἄγορίτσα Σούκια, Ροδόπη Σούκια, Εὐάγγελος Σούκιας, Βασίλειος Σούκιας, Ἄθανάσιος Σούκιας, Βασίλειος Σούκιας, Εὐάγγελος Σούκιας, Φρειδερίκη Σούκια, Παρασκευή Σούκια, Κων/νος Σούκιας. 1946.

Δημήτριος Σούρλας
Νίκος Σούκιας
Τρίκαλα 15 Νοεμβρίου 1935

*Ντινα Νέου, Ίουλια Νέου, Γεωργία Χριπάτσιου, Σωτήριος Νέος, Γεώργιος Νέος,
Μαριγούλα Χριπάτσιου, Χρήστος Χριπάτσιος 1976.*

*Ευαγγελή Δήμου
Περικλής Δήμου.
1971.*

Όρθιοι: Γρηγόριος Δήμου, Πέτρος Κορκόβελος, Άριστείδης Δήμου, Παναγιώτης Μαργαρίτης, Μαρία Λόζιου. Καθιστοί: Λίτσα Άδάμου, Εύανθια Δήμου, Θεόνη Μαργαρίτη, Άθανασία Κορκόβελου. 1944.

Κούλα Λεμονή
Τάκης Λεμονής
Μαριτσα Λεμονή
Φούλα Λεμονή
Χρήστος Λεμονής
1955

Τριαντάφυλλος Μαργαρίτης, Εὐαγγελή Μαργαρίτη. 1945. Ὁ Τριαντάφυλλος γεννήθηκε στό Νεραϊδοχώρι τό 1915 καί σκοτώθηκε στό Περτούλι τό 1947.

Σωτήριος Χάπας τοῦ Ἀθανασίου. 1943. Γεννήθηκε τό 1923 στό Νεραϊδοχώρι. Τό 1945 τόν ἔπιασαν οἱ ὁμάδες τοῦ Γιώργου Σταμούλη, προσκείμενες στό Ναπολέοντα Ζέρβα καί τόν ἔδειραν, ἐπειδή ἤθελε νά ἀκολουθήσει τις ὁμάδες τοῦ Ἄρη Βελουχιώτη. Πέθανε ἀπό τό πολύ ξύλο στό Νεραϊδοχώρι τό 1945.

Ευάγγελος Ντόβας. 1966.

Σπύρος Γεωργούλας
Βαγγελή Ντόβα
Νικόλαος Γεωργούλας
1950.

Σωτήριος Κοντογιάννης, Χρυσούλα Κοντογιάννη, Φανή Κοντογιάννη, Περικλής Κοντογιάννης, Στέφανος Κοντογιάννης. 1950.

Χαρικλεια Μαργαριτη
Ἄγγελικὴ Μέκια
Χρυσούλα Μέκια
Γρηγόριος Μέκιας
Ἄθηνᾶ Τσιπα.
1928.

Ἄμαλία Δελενίκα, Ἀριστοτέλης Δελενίκας, Σωτήριος Χρυσικός, Σταυρούλα Χρυσικοῦ, Φανή Πριονᾶ, Σωτήριος Πριονᾶς, Γιάννης Χρυσικός, Γεώργιος Πριονᾶς, Ἄγλαϊα Πριονᾶ, Οὐρανία Πριονᾶ, Γεώργιος Χρυσικός, Δημήτριος Πριονᾶς. 1928.

Χριστόδουλος Χατζηπέτρος
(1794-1869).

Έλλη Νέου, Φανή Χριπάτσιου, Κούλα Άδάμου, Μαρίκα Άδάμου, Ίφιγένεια Κορκόβελου, Αντιγόνη Μέκια, Έλένη Ντινόπουλου, Αλεξάνδρα Χάψα. 1958.

*Κώστας Άδάμος
Βαγγέλης Άδάμος
Βαγγέλης Κορκόβελος.
Χανιά Κρήτης 20-6-1913.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΙΣΤΟΡΙΚΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	2
· Η όνομασία του χωριού	2
· Ο εμφύλιος πόλεμος στο Νεραϊδοχώρι	2
Σάν μνημόσυνο	4
Νεραϊδοχωρίτες αγωνιστές του 1821	5
· Ο στρατηγός Μιχάλης Τσίπας	7
· Ο λοχαγός Πέτρος Χάψας	9
· Ο κλέφτης Μήτσιος Νιαβής ή Βιρβέρας	10
· Ο Κώστας Τσιάνος	11
· Ο παπάς του χωριού	11
· Ο δάσκαλος του χωριού	12
· Αντίγραφο συμβόλαιο αγοράς	13
Οι εκκλησίες του χωριού	15
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ	16
Τό επώνυμο Ἀγγέλης	16
Τό επώνυμο Ἀδάμος	16
Τό επώνυμο Ἀναγνώστου	16
Τό επώνυμο Βολιώτης	16
Τό επώνυμο Γκίζας	16
Τό επώνυμο Δῆμος	17
Τό επώνυμο Ζάχος	17
Τό επώνυμο Ζέκης	18
Τό επώνυμο Θεωράκης	18
Τό επώνυμο Καραγιάννης	18
Τό επώνυμο Καραούλας	19
Τό επώνυμο Κοντογιάννης	19
Τό επώνυμο Κοντοκώστας	19
Τό επώνυμο Κορκόβελος	20
Τό επώνυμο Κουρκούνης	20
Τό επώνυμο Μαργαρίτης	20
Τό επώνυμο Μέκias	20
Τό επώνυμο Μίχος	21
Τό επώνυμο Μπασιούκας	21
Τό επώνυμο Μπρέλλας	21
Τό επώνυμο Νέος	21
Τό επώνυμο Νιαβής	21

Τό ἐπώνυμο Ντινόπουλος	22
Τό ἐπώνυμο Ντόβας	22
Τό ἐπώνυμο Παπαθανασίου	23
Τό ἐπώνυμο Πάτρας	23
Τό ἐπώνυμο Πριονᾶς	23
Τό ἐπώνυμο Σιούλης	23
Τό ἐπώνυμο Σιούκας	24
Τό ἐπώνυμο Σούρλας	25
Τό ἐπώνυμο Τουρναβίτης	25
Τό ἐπώνυμο Τσιόβολος	26
Τό ἐπώνυμο Τσίπας	26
Τό ἐπώνυμο Φίλος	26
Τό ἐπώνυμο Χατζηπέτρος	27
Τό ἐπώνυμο Χάψας	27
Τό ἐπώνυμο Χριπάτσιος	27
Τό ἐπώνυμο Χρυσικός	28
ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ	29
Οὐ Τζιουτζιούφ'ς	29
Οὐ Δράκους	31
Οὐ κόκουτας μέ τά φλουριά	34
Τά τρία ἀδέρφια	35
Τά τέσσιρα ἀδέρφια	36
Οὐ ἡλιους	38
Παιδικό τραγούδι	39
ΤΟΠΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ	40
Τραγούδια τοῦ Λαζάρου	40-44
Τραγούδια τῶν Χριστουγέννων	45
Τραγούδι τῆς Πρωτοχρονιᾶς	45
Τραγούδι τῶν Φώτων	46
Τραγούδι τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς	46
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΝΕΡΑΪΔΟΧΩΡΙΤΩΝ	47-124

